

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BINDEST YEKBIN !

TÊKOŞÎNA SOSYALÎST

MART DİRENİŞLERİ, 413 SAYILI KARARNAME
VE
"HALK DİRENİŞ KOMİTELERİ"

DOĞU AVRUPA'DAKİ GERİLEME
VE SOSYAL-DEMOKRATLAŞAN KOMÜNİSTLER

KÛRDİSTAN'DA HALK DİRENİŞİ YÛKSELİYOR

"AÇIK MEKTUP" A AÇIK CEVAP

Lİ DÎJ KEDXWARÎ Û ZORARİYÊ EM TOREYA
TÊKOŞÎNA 1ê GULANÊ BIDIN JIYANDIN

Cehzeran 1990

Hejmar

3

Adres/navnişan: K. Bîndest
Tollare FHS. 132 42. Saltsjö - Boo SWEDEN

MART DİRENİŞLERİ, 413 SAYILI KARARNAME VE "HALK DİRENİŞ KOMİTELERİ"

H. Jêhat/M. Reşo

Kürdistan devrimi, Nusaybin halkının şehit gerillaları sahiplenmesiyle başlayan, giderek ülkemizin birçok yerleşim merkezine yayılan "direniş" ve devlet terörünü protesto eylemleriyle yeni bir aşamaya gelmiş bulunmaktadır. "Yönetenler" in de "yönetemez" hale geldiği ülkemizde giderek derinleşen "devrimci durum" çerçevesinde bu eylemlerle halk, hem devlet tarafından dayatılan "ya teslimiyet ya direniş" seçeneklerinden direnişi tercih ettiğini, hem de bütün devrimci akımlara ulusal hareketin akan yönünü gösteriyor.

Bu eylemler karşısında TC devleti tutumunu açık bir şekilde ortaya koymakta gecikmedi. Devletin tavrı eylemlerin "niceliği" ve "niteliği"yle uygunluk gösteriyor. 413 sayılı kararnameyle yürürlüğe konmak istenen "paslı silah" "Takkir-i Sükün"dür. Ş. Said isyanıyla yürürlüğe konan "Takkir-i Sükün" Kürt ulusal liderlerinin imhasını, Kürt halkının "tehcir"(göçürme) ve katlini getirmiştir.

Yeniden yapılmak istenen budur!

Sıra sosyalist devrimci-demokrat ve bütün halk güçlerindedir. Ortada iki seçenek duruyor: Ya açılan savaştan kaçılacak ya da kabul edilerek ona göre örgütlenilecek ve karşı konulacaktır.

Başkaldırılarını övmekle yetinmek, onlardan söz ederek haz duymak ve dışında kalarak ilerlemesini beklemek; veya halkımızın bağımsızlığı ve ülkemizin bütünlüğü için başka yerlerden medet ummak, Kürdistan devrimini gerçekleştirmek iddiasında olanlar açısından akan ırmağın yönünü görmemek anlamına gelir. Marifet direnişleri överek "görevimi yapıyorum" rahatlığına kapılmakta değil, direnişleri tanımakta ve dinamiklerini yakalayarak devrimle taçlandırmaktır.

Bu görevle karşı karşıya olan sosyalistler için bir yandan örgütsel yapıyı güçlendirerek savaş aygıtı haline getirme aciliyeti dururken, diğer yandan kitlesel başkaldırı eylemlerini çekip

çevirecek ve bütün halk güçlerini içerecek "Halk Direniş Komiteleri" yaratmaktır.

"Kendiliğinden" Ve "İradî" Öge

Oldukça genel bir eğilimdir: Mücadelenin ağırlığını omuzlayanlar doğrudan kendilerine bağı olmadan meydana gelen başkaldırı eylemlerini sahiplenirken, daha geride olanlar "kendiliğinden" şeklinde değerlendirmeyi tercih ederler.

Bu gibi değerlendirmeler "nesnel" olmaktan çok "öznel"dir. Bir anlamda "ihtiyaç"lardan kalkılarak yapılır. Mücadele içinde olan ve ulusal güçleri harekete geçirmek için binbir türlü çaba sarfedenler halkı, kendi saflarında görmek isterler. Onlar için ihtiyaç olan budur. Bundan dolayı, iradesi dışında meydana gelen bir başkaldırıda kendilerinden bir şeyler taşıdığını görmek istemeleri ve kendi eylemliliklerinin doğrudan sonucu olarak değerlendirmeleri oldukça doğaldır.

Mücadele içinde olmayan veya daha geriden seyredenler ise, kendilerine uzak olan hareketin başkalarına da aynı derecede uzak olmasını arzularlar. İçinde buldukları konum gereği böyle davranırlar ve gerçekliği kendilerine uydurmaya çalışırlar.

Yaklaşımın bu iki türü de tehlikeler içerir. Birincisi "zafer sarhoşluğu"yla, ikincisi "uymazlık"la malüldür. "Zafer sarhoşluğu"na kapılanları bekleyen tehlike "kazandım" dediği yerde "kaybetmek" iken, kendisine yar olmadığı için başkasına yar olabileceğini kabulet-

meyerek "Godot"ya bekleyenleri bekleyen tehlike de mücadele tarafından elenmektedir.

Olguyu değerlendirmede nesnelik esastır. Nesnel bir yaklaşıma sahip olunmadıkça "kompleks"li davranışlardan kurtulmak olası değildir. Mücadeleyi "zafer sarhoşluğu" veya "aymazlık"la yürütmeye çalışanları bekleyen "yenilgi" ve "elenmek" tehlikesi ise, "kompleks"lerle mücadele edenleri bekleyen tehlike de "hüsran"dır.

Bu nedenle başta kendimiz olmak üzere gerek başkaldırı eylemlerini ve gerekse onlar üzerinde şu veya bu ölçüde etkili olmuş siyasi örgütlerin rolünü nesnel olarak ele almalı, kendimizi ne gibi görevlerin beklediğini saptayarak mücadele etmeliyiz.

Lenin yoldaşın dediği gibi, bir hareketi belirleyen onun siyasal eylemidir. Kim, kime karşı ve ne için başkaldırıyor? Hareketin "kendiliğinden" mi, yoksa "iradî" mi olduğunu anlamak için gözününe alınması gereken birinci ölçü budur.

Gözününe alınması gereken bir diğer ölçü ise, "iradî" ögedir. Çünkü "kendiliğinden" eyleminde bir bilinci ve "siyasal" talepleri olabilir. Öyleyse, tanımın net olabilmesi için "örgütlü" gücün rolünü de aramak gerekmektedir. Yani hareket bir örgütlü gücün çağrısı veya iradesiyle mi yoksa bağımsız mı gelişiyor.

Üç örnek incelenerek sonuca varılabilir.

Birinci örnek Nusaybin'dir. Nusaybin'deki direniş, gerillalara sahip çıkması ve haykırdığı sloganlarla "ulusal

demokratik bilinç" düzeyini temsil ediyor. Ama "kendiliğinden"dir. Çünkü önceden planlanmış veya bir iradenin çağrısı (veya) doğrudan çalışmasıyla başlamamıştır. Kuşkusuz içinde örgütlü güçler vardır ama hareketi belirleyen onlar değil, onları belirleyen hareket olmuştur.

İkinci örnek Cizre'dir. Cizre direnişi, öz ve biçim itibarıyla Nusaybın'den farklıdır. Cizre'deki eylem "spontan" değil, önceden planlanmış, belli bir iradi tarafından çekip-çevrilmiş ve yine iradi bir şekilde sona erdirilmiştir.

Bu eyleme örgütsüz ve devlet teröründen bıkan halk güçleri de katılmıştır. Fakat bundan dolayı direnişe "kendiliğinden" denemez. Bu güçler eyleme katıldıktan sonra iradi ögenin denetimine girmişlerdir. Artık onlara yön veren "kendiliğinden" bilinç değil, örgütlü güçtür.

Üçüncü örnek Diyarbakır'dır. Diyarbakır, birinci ve ikinci örneklerin sentezi görünümündedir. Eylem siyasal iradenin çağrısıyla başlamıştır fakat, niteliği gereği eylemin sürmesinde "örgütlülük" ağır basmadığından "kendiliğinden"likle sürmüş ve sona ermiştir.

Toparlanacak olursa, direniş ve protesto eylemleri, yıllardır ülkemizi kasıpkavuran, gerilla güçlerin ötesinde halka yönelen devlet terörüne karşı başlayan, ulusal-demokratik muhtevalı eylemlerdir. Bunları gerilla hareketi ve devrimci güçlerden bağımsız olarak ele almak yanlış olacağı gibi, bir tek gücün damgasını taşıdığı şeklinde değerlendirmek de yanlıştır. İlk aşamada "spontan" olan di-

reniş giderek örgütlü güçlerin etkisi altına girmiş, farklı yerlerde farklı örgütsel yapılar tek başlarına veya ittifak halinde eylem örgütleyebilmişlerdir. Nusaybın'de herhangi bir örgütün iradesinden çok örgütsüz ve örgütlü bireyler, devrimci-demokrat ve yurtseverler öne çıkarlarken Cizre'de Diyarbakır'da ve başka birçok bölgede Kürdistanlı örgüt ve partiler öne çıkmışlardır. Genel olarak, direniş eylemlerinin sınıfsal yapısı gibi "kendiliğinden" ve "iradi" yanları da içindedir. Birinde biri, diğerinde diğeri ağır basmıştır. Bu anlamda en örgütsüzünden en örgütlüsüne kadar bütün eylemler hem "kendiliğinden" hem de "iradi" ögeye sahiptirler. Ayrıca, dinci örgütlenmelerin bu eylemlerdeki rolü es geçilmeyecek işlevdedir.

Direnışler Neyi İfade Ediyor

Kürdistan gerçekliğini bilenler için şaşırtıcı olan bu eylemlerin neden başladığı değil, bu ana kadar neden başlamadığıdır. Bundan dolayı "nedenler" üzerinde durmayacağız. Tek tümceyle özetlemek gerekirse; ekonomik ve sosyal çöküntüyü gölgede bırakan, "devrimci durum"un derinleşmesini hızlandıran, silahlı ve silahsız ulusal hareketini yok etmek için Kürt halkını hedefleyen (deniz-balık örneği) devlet terörüdür direnişlerin başlıca nedeni.

Direnışlerin ne ifade ettiğine gelince:

1) Her ulusal ve sınıfsal kurtuluş hareketi, egemen güçlerden, öncelikle, ideolojik kopuşunu sağlar. Ulusal şuurun uyanması aynı zamanda ulusal kopuşu da anlatır. Direnişlerin ifade ettiği

olgulardan biri budur. TC devletinin "Türk milletiyle bölünmez bir bütün" olduğu demogojisinin kofluğu sosyalist ve aydın çevrelerin farkında olduğu bir ayrıcalık olmaktan çıkarak bütün Kürt halkının bilincine yerleşiyor. Kürdistan halkı, eylemine ve gerçekliğine uygun düşün "Yaşamın Kürdistan", "Kabrolsun TC" vb. sloganlar atarak, kendi ideolojik ve ulusal bilinciyle hareket ettiğini kanıtıyor.

Bundan dolayıdır ki, bir yerde başlayan eylem hemen hemen bütün Kürdistan'a yayılıyor, çeşitli biçimlerde destekleniyor; devletin baskı, sindirme ve tehditlerine rağmen halk, ulusal şuurla davranmayı elden bırakmıyor.

2) İkinci olgu siyasal kopuştur. Çoktandır devlet ile arasına mesafe koyan halk, giderek "umut" vaadeden burjuva partilerinden de kopuyor. Bugün, Türkiye'de, burjuva partilerin baş sorunu Kürdistan'daki kitlesel kopuşu önlemektir.

3) Halk, devletin ve onun siyasal partilerinden koparak kendi gerçekliğinin bilincine vardıkça, talepler uğruna pratik mücadeleye girişmekten kaçınmıyor. Direnişlerin bir diğer ifadesi de budur. Yeşilyurt bu sürecin dışı vuran ilk adımdır. Ardından Balveren, Hakkari ve nihayet Silopi'de halkın Hükümet Konagını kuşatmasıyla "birinci kuşak kopuş süreci" tamamlandı. İlk pratik kopuşlar bu "kendiliğinden" eylemlerle ortaya kondu. Bugünkü kapsamlı direnişlerin temelinde Silopi'ler vardır. Bu anlamda, Mart direnişlerini, gelecek-

te daha büyük direnişlerin başlayacağına habercisi saymak gerekiyor.

4) Direnişler, devletten kopuşu ortaya koymakla kalmıyor, aynı zamanda "yöneliş" in nereye doğru olduğunu işaretlerini veriyor. Kopuşta birlik olan halk, yönelişte ayrılıyor. Yönelişteki ayrılık üç şık halinde özetlenebilir.

a) Halkın bir kısmı devrimci-demokrat, yurtsever ve sosyalist güçlere doğru kayıyor. Çeşitli örgütlerden gelen çağruların halktan yankı bulması bunun kanıtını oluşturuyor.

b) Halkın bir kısmı (da) mevcut statüko içinde Kürt dili ve kültürü üzerindeki yasaklamaların kaldırılmasıyla sorunun çözümünden yana olan ve kamuoyunda "Yeni oluşumcular" olarak bilinen çevre ile SP'ye kayıyor.

c) Çekim merkezi olan bir diğer güç ise, özelde RP, genelde dinci akımdır.

5) Ulusal uyanış ve kopuşta birlik, yönelişte ayrılık halkın, gelecek konusundaki kararsızlığını gösteriyor. Ulusal uyanış bağımsızlık bilincine eşit değildir. Direniş güçleri içinde bağımsızlıklar da, henüz bu bilinç düzeyine erişmeyenler vardır. b) ve c) şıkları henüz bağımsızlık bilincine erişmeyenleri temsil ediyor. Bu eğilimde olanlar, Kürt dili ve kültürü üzerindeki yasaklamaların kaldırılmasıyla devletle yeniden bütünleşmeye açık olduğunu ortaya koyuyor.

6) Direniş güçleri içinde işçi sınıfının olmaması hareketin ulusal-demokratiklikle sınırlı kalmasının başlıca faktörü durumunda. Sınıf ve tabakalar direnişlere kendi çıkar ve ideolojileriyle katılırlar. Harekete damgasını vuracak olanlar

eylem içindeki güçlerin siyasal temsilcileridirler. Direnişlere egemen olan ulusal-demokratik hava, onda ağırlıklı olarak yer alan esnaf ve küçük-burjuva vb. katmanların doğrudan sonucudur.

Esas Göreve Tabi Yeni Görev

Başında da söylediğimiz gibi TC'nin amacı ulusal-demokratik uyanışı tasfiye etmek ve sömürü düzenini ebedi kılmaktır. Bu hedefli saldırılara girişeceği açıktır.

Kararnameden sonra halkın tutumunda önemli bir gerileme gözlenmiyor. Yer yer görülen kimi "korku" ve "tedirginlik" belirtileri bu gibi hareketlerin doğasında mevcuttur. Halk bunları aşmaya hazırdır. Onu tedirgin kılan, sağlam bilerek sarılabileceği bir önderliğin olmayışıdır. Bu yönüyle halkın "korku" ve "tedirginliği" gerilemenin değil, önderlik arayışının ifadesidir.

Açıkça görüldüğü gibi, eksik olan "öznel" öğedir. Yani emekçi yığınların güvenilebileceği güçlü bir örgütlenmedir. Bu alanda bir boşluğun olduğu açıktır.

Yapılması gereken ilk şey işçi sınıfı ve emekçi kesimler içinde çalışmayı derinleştirmek ve onları direnişin başına geçirebilecek "öncü örgütü" yaratmaktır. Bu hiçbir zaman atlanamayacak ve es geçirilmeyecek örgütsel görevdir. Bizlerin görevi direnişin ön saflarında emekçiler olarak yer almak ve onu daha da ilerletmektir. İşçi sınıfı ve emekçi katmanlar direnişlerde çıkarlarını temsilen yer almadıkça hareketin ileriye gitmeyeceği, bir takım tavizlerle düzenin sınırları içine hapsolüp kalacağı unutulmamalıdır.

Bu konuda ısrarlı olunmasının nedeni, son diernişlerle birlikte kimi çevrelerin giderek sınıfsal perspektif ve görevlerden uzaklaşarak "ulusal-demokratik güç" olmak istemesidir. Bizler için böyle bir sorunun olmaması onunla ilgilenebileceğimiz anlamına gelmez. Bilinmelidir ki, ulusal kurtuluş mücadelesi yalnızca emekçiler tarafından verilmelidir. İşçi sınıfının bu görevi ihanetçi burjuvaziden devralmak zorunda kaldığı bilinmiyor. Her sınıfsal tabaka, ulusal-direnış içinde çıkarlarını temsilen yer alır. Bundan dolayı "ulusal-demokratik" gerekebilir. Fakat proletarya ve onun çıkarlarını temsil edenlere de ihtiyaç vardır. Bizler bu ihtiyacı temsil ediyoruz. Görevimiz ulusal kurtuluşu sınıfsal bakış ve tavırla sürdürmektir. Proletarya ve emekçi katmanlar bir gün mutlaka kendilerine layık tarzda mücadeleye atılacaklardır. Bizim görevimiz, gerçekliği ve onun akış yönünü görmezlik etmeden ama onun cazibesi altında kalarak sorumluluğumuzu unutmadan bir an önce sınıfı mücadelenin başına geçirmektir.

Bu göreve tabi olarak güncel mücadele içinde yer almak ve onu daha radikalleştirerek ilerletmek diye bir görevle de karşı karşıyayız. Mart direnişlerinde rolümüzün olmaması bizi "kompleksli" davranışlara itmemelidir. Doğru ve akılcı politikalarla bu alanı da etkileyebileceğimiz akıldan çıkarılmamalıdır. Bu alanda bir başına söz sahibi olmak bizim olduğu gibi, mevcut diğer örgütlenmelerin de buyutunu aşılıyor. "Kendiliğinden" hareket "örgütlü" hareketin önünde gi-

diyor. Halkın önderlik arayışı bunu gösteriyor.

İşte "Halk Direniş Komiteleri" bu alan için gereklidir. Devrimci-demokrat ve tüm sosyalist güçler yerel düzeyde bir araya gelmeli, halk tarafından sevilen, sözü dinlenen halktan kişilerle devlet saldırısı karşısında direniş örgütleyip yönetebilecek; tutuklanan, sürgün edilen vb. kesimlere sahip çıkarak yalnız bırakılmıyacak Komiteler oluşturulmalıdır.

Bu komitelerde yer alacak olanların düşüncesi önemli değildir. Sömürgeci-liğe karşı olması, devletin saldırısı karşısında halkın örgütlü mücadelesine inanması ve bu doğrultuda gerekeni yapması yeterlidir.

Burada, başta örgütlü güçler olmak üzere son direniş eylemlerinde önemli roller üstlenmiş sosyalist, aydın ve yurt-severlere ve halktan kişilere büyük görevler düşüyor. Arayış içinde olan halka devletin saldırıları karşısında başlıca güveni verecek örgütlü mücadelenin yanı sıra bu gibi güvenilir, tutunabilecek dayanaklar sunmak sözkonusu güçlere düşüyor.

Böyle Komitelerin oluşturulabilmesi durumunda yalnızca devletin saldırıları püskürtülmekle kalmayacak, hem örgütsel yapının güçlenmesi için yeni olanaklara sahip olunacak hem de gelecekteki örgütsel ve cephesel birliklerin temeli atılmış olacaktır.

DOĞU AVRUPA'DAKİ GERİLEME VE SOSYAL-DEMOKRATLAŞAN KOMUNİSTLER

F. Baran

"Parti örgütünün ve adına layık parti önderlerinin varlığının nedenlerinden biri, uzun vadeli, kararlı ve çok yönlü bir çalışmayla, sözkonusu olan sınıfın düşünen bütün temsilcilerinin katıldığı bir çalışmayla çapraşık siyasal sorunların doğru olarak ve zamanında çözüme bağlanması için gerekli bilgileri, gerekli deneyimleri ve üstelik gerekli siyasal sezgi yeteneğini edinme zorunluluğudur." (LENİN)

Durum

Polonya'da Walesa iktidar oldu.

Macaristan'da iktidar Walesalaştı.

Bütün suç E. Honecker'e yükleyerek kurtulmaya çalışan Demokratik Almanya KP'si, reform yolunu açan E. Krenz'in ağırlığını bile taşıyamadı. "Stalinist" önderlerden kurtulmak için eteğindeki bütün taşları boşaltanlar şimdi kendilerinden kurtulmanın yollarını arıyorlar.

Çekoslovakya'da çiçek açmasına izin verilmeyen "Prag Baharı" bu kez A. Dubček'i radikal buldu. KP'nin yardımıyla zincirlerinden boşalan halk hareketi umulmadık bir sürede bohem Waclav Havel'i başkanlık koltuğuna oturtuverdi.

Emperyalist kıskırtmalar karşısında hiçbir komüniste yer olmayacak milliyetçilik illetine tutulan ve bunu şovenizme terfi ettiren; Türk azınlığı asimle eden,

buna uymayanları sınırları dışına bırakarak sosyalizmi pekiştireceğini sanan Jivkov tutunamadı. Durumu idare etmeye çalışan Meldanov, Jivkov'un hortlattığı milliyetçilik eğilimleri karşısında her geçen gün biraz daha zorlanıyor.

Ve, Doğu Avrupa'yı bir uçtan diğer uca kuşatan liberal rüzgarlar birikmiş sorunlardan ve Batı'dan da güç alarak Romanya'da kasırgaya dönüştü. Bir ordu darbesiyle devrilen Çavuşesku, ender görülür tarzda katledildi. Nostaljik duygularla yaşayan "Kont Drakula"lar (Romanya eski Kralı Mihail) şimdi, bütün dikkatlerini Romanya'ya yöneltmiş, kendi dönüşlerini kaldırabilecek koşulların olgunlaşmasını bekliyorlar.

Durumun Taşıdığı Anlam

Bilindiği üzere kapitalist-emperyalist kamp ve bu ülkelerdeki eski sömürücü güçler, Yalta Antlaşması'nı eşit olmayan koşullarda imzalanmış, Sovyetler Birliği'ne "hak etmediği" avantajlar sunan ve en kısa zamanda yırtılıp atılması gereken bir anlaşma olarak görüyorlardı. Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizmi meşru görüyorlarmış gibi, bu ülkelerdeki sosyalist iktidarlara meşru görmüyor, halkın istencinden çok Kızıl Ordu'nun dayatması olarak lanse ediyorlardı. Onlar için meru olan hükümetler, yıllardır emperyalistlerin arpalıklarında beslenen, geçmişte ülkelerini emperyalizme peşkeş

çeken, bugün iktidarı devralmaya hazırlanan ve yurt dışında oluşturulmuş Polonya hükümeti gibi hükümetlerdir.

Emperyalizm bu bakış açısına göre bir politika güdegeldi. Bizim komünistlerin tersine onlar, kağıt üzerindeki anlaşmaların karşı-devrimci faaliyetler önünde engel oluşturmayacağını çok iyi biliyorlardı. Taşdıkları bu anlayış gereği Yalta'dan ayrılır ayrılmaz, Doğu Avrupa'yı yeniden Batı'ya entegre etmenin planlarını yapmaya koyuldular. Bu planları hayata geçirmek için yeni örgütler kurmaya da pek ihtiyaçları yoktu. Kendi ülkelerinde halkı düzenin dışlileri içinde tutan hazır kurum ve kuruluşlarını henüz kapitalizmin bütün kalıntılarından arınmamış olan Doğu Avrupa ülkelerine yönelttiler. Papalık dinsel inanç motifini işledi. Anti-propaganda ve örgütlenme faaliyetlerini istihbarat örgütleri üstlendi. Finans çevrelerinin önündeki görev ikiliydi: Kapitalist pazarın dışına çıkma yoluna giren bu ülkelerin çeşitli yöntemlerle (kredi, ticari ilişki, borçlandırma vb.) pazar yörüngesinde tutmak ve bu yörüngede olan ülkeleri kurulan mekanizma yardımıyla siyasal tavizler vermeye zorlamak. Lenin'in deyimiyle bir yanda "alışkanlıkların gücü", diğer yandan uluslararası sermayenin etkisi altında ilerlemeye çalışan KP'lerin girişimine bir de kendi yanlış politikaları eklenince, ileri atılan her adımı geri atılan iki adım izledi.

Mevcut durum ışığında emperyalistler kazançlı çıkmış bulunuyor. Yalta, KP'lerin basiretsizliği sayesinde "Glas-

nost" ve "Perstroyka" uğruna Malta'da kurban edildi. Malta zirvesi öncesinde Şevardnadze'nin taahhütlerini ihtiyatla karşılayan Bush, Gorbacov'un ödünleri karşısında adeta şaşırıldı. Barışı bir "tehdit" olarak algılayan Bush, "döneminde dünyanın bir karış toprağını bile komünizme kaptırmadım" diyerek ayrılan Regan'ın kendisine yüklemiş olduğu ağır yükü, iç sorunlarıyla meşgul bulunan ve bundan dolayı da gerçekten Doğu Avrupa'dan elini çekmek niyetinde olan Sovyetler Birliği karşısında taşmanın hiç de zor olmadığını anladı. Yalta'nın yırtıldığından ya da yırtılması gerektiğinden bile söz etmedi. Fülen ortadan kalkmıştı çünkü. Bunun için, emperyalist blokun askeri başkenti Brüksel'e vardığında, o ana kadar korunmasında ısrarlı olduğu NATO'nun bundan böyle ağırlıklı olarak siyasal bir örgüt olacağını kendinden emin bir tarzda ifade etti.

Gorbacov Yalta'yı feda etmekle kurtulacağını, iç sorunlarını daha rahat çözeceğini sanmakla yanılıyor. Kötü günlerin bir anısı olarak Yalta'yı çerçeveletip başucuna asan emperyalistler burada durmayacaklardır. Hayata geçirecek olan stratejinin ikinci kısmıdır. ABD Baltık ülkelerinin Sovyetlere katılmasını bugüne kadar resmen kabul etmiş değil ve Ukranya'yı da Sovyetler Birliğinin Polonya'sı olarak algılıyor. Bugüne kadar Sovyetler'den elini çekmeyen ABD'nin bundan sonra çekeceği yoktur. Emperyalist cephe de ortaya atılan/atılacak soru şudur: "Sovyetler Birliği Baltıklar'da ne arıyor?" Staline

saldırarak bütün gemilerini yakan sosyalistlerin bu soruya nasıl bir yanıt bulacakları, önümüzdeki günlerin temel sorunsalıdır.

Kim Nasıl Karşılıyor.

D. Avrupa'nın "gri" görünümü çeşitli yorumlara neden oluyor. Oysa durum, kesine yakın bir tanı koymak için önemli veriler sunuyor. D. Avrupa'nın hangi yönde ilerlediğinin birinci kanıtı uygulanan ya da uygulanması için tartışılan politikalar ve gelinen durum ise, ikinci kanıt, çeşitli güçlerin yaklaşımı ve tutumudur.

Emperyalistler oldukça rahat. W: Bi-rand'tan F. Miterrand'a, M. Thatcher'dan Bush'a kadar Batı dünyasının bütün liderleri (bu arada Akbulut'u da anmak gerekiyor!), D. Avrupa üzerindeki kızıl perdenin geri gelmemek üzere kalktığında birleşiyorlar. Genel görünüme aykırı duran Romanya'nın düşmesiyle bütün kuşku-ları ortadan kalktı. Bu ana kadar Sovyetlerin D. Avrupa'daki varlığını ağzına pelesenk yapan Batı (altında Sovyetlerin burnunu iyice sürfemek gibi bir amaç yatsa da), bu kez, Çavuşesku'nun olası zaferi karşısında Sovyetler Birliği'nden müdahale etmesini istemek-te hiçbir sakınca görmedi.

Emperyalistler, iktidardan düşen veya iktidarı muhalefetle paylaşan KP'lerin, yakın bir geleceğe kadar to-parlanamayacaklarına inanmış bulunuyorlar. Bunun için, esas korkuları, iktidar olma deneyimi olmayan muhalefetin yanlış ve aceleci politikalar uyguluyarak yeniden sosyalizmi aranır

kılmasıdır. Dünie kadar tahrik ettikleri muhalefete yavaş gitmeyi telkin etmelerinin nedeni budur. Kuşkusuz, bu telkinin altında yatan bir başka neden de, D. Avrupa'nın Batı'ya sarkması, Batı'yı Doğululaştırmasıdır. Bu tehlikenin bilincinde olan Mitterrand gibi liderler, durumun farkında olmayan Kohl gibi ırkçıları istismara yönelmek için uyarıyorlar.

"Yeni Düşünüş"ün Türkiye Büyükelçisi A. Çernişev, Hürriyet gazetesinden E. Çölaşan'la yaptığı röportajda D. Avrupa için "her şey istediğimiz gibi gidiyor" diyor. Bunun doğru olmadığını sadece Batı'nın yaklaşımından değil, ülke içindeki muhalefeti hizaya getirmek amacıyla "Macaristan ve Polanya'da artık dostlarımız iktidarda değil" diyen Gorbaçov'un beyanlarından da anlıyoruz. Bulgaristan dışında hemen bütün D. Avrupa ülkeleri bundan sonraki ilikilerinde Sovyetler'den çok Batı'ya önem veriyorlar. Sovyetler Birliği, bu aşamada, neden ne olursa olsun, D. Avrupa'daki gerilemeyi sadece izliyor ve daha kötü sonuçlar doğurmasın diye muhalefeti frenlemenin çaresi olarak onun yönelimini "okşuyor." Öyle ki, Romanya'daki muhalefeti kazanmak için Batı'nın Çavuşesku'ya yakıştırdığı "terörist" sıfatını benimseyebiliyor. Açık-turki, yaşanan sorunlu süreçte pratik ve siyasal eylemlilikte olduğu gibi, psikolojik alanda da Batı ve D. Avrupa'daki muhalefet üstünlüğü sağlamış bulunuyor. Bu psikolojik yenilgi Gorbaçov'da bile görülüyor. Bunun en açık kanıtı, yeni yıl nedeniyle verdiği mesajda "artık

sosyalizm öldü" diyen Thatcher'e yanıt verirken gayet mülayim ve kendinden emin olmayan bir tarzda "sanmıyorum" demesidir. Kuşkusuz bu savunudan nihai sonuçlar çıkarılamaz fakat, içinde bulunulan durumu anlamak için bir gösterge olarak sözedilebilir.

Batı ve sosyalistlerin tersine D. Avrupa'daki gidişattan memnun olmayanlar da var. Kapitalist ülkelerdeki komünistlerin bir kesimini (çünkü, bu konuda bir kesim komünist tıpkı Batı gibi düşünüyor) geçiyoruz. Sosyalist ülkelerin liderleri içinde emperyalizmin gerçek yüzünü daha yakından tanıyan ve onun soğuk nefesini her an hisseden Fidel Castro, karşı çıkanların ön saflarında yer alıyor. Sadece kendi ülkesinde değil, ABD'nin bütün tehdit, santaj ve karşı-devrimci faaliyetlerine rağmen Orta-Amerika ve Afrika'daki devrimci-demokratik hareketleri aktif şekilde desteklemekle dünya devrimine ve sosyalizme büyük hizmetlerde bulunan bu komünistin itirazları birçok komünistin düşüncelerine tercüman oluyor. Bizler, bütün olumsuzluklara karşı hayırhah düşünmeyi elden bırakmazken, D. Avrupa'da olanları daha yakından tahlil etme olanağına sahip olan Fidel, "artık geriye dönüşlerin olabileceği ciddi ciddi düşünmek zorundayız" diyerek uyarıda bulunuyordu. Geçen günlerde Halk Meclisi'nin aldığı bir karar burjuva basınına yansıdı. Kararda, sosyalizmin sonuna kadar savunulacağı, sosyalizmden vazgeçmektense adamın batırılacağı belirtiliyordu. Kimileri bu kararı "çocukça" andandırabilir. Bundan öte, bu karardan

anlaşılması gereken, emperyalizm karşısında yalnız kalan sosyalist ülkeleri büyük tehlikelerin beklediğidir. Bunun için D. Avrupa, sosyalizmin gerilediği bir alan olmaktan çok, emperyalistler tarafından bütün sosyalizmi elimine etmek amacıyla kullanılacak bir araçtır da.

Gerilemenin Boyutları

Bu durumda üzerinde durmamız gereken iki soru ortaya çıkıyor. Birincisi, "Yeni Düşünüş"le birlikte başlayan ve D. Avrupa'da somutlaşan süreç, düzene soldan destek olmaya karar veren TBKP'nin dediği gibi "sosyalizmin üst düzeyde yenilenmesi" midir?

İkincisi, bugün "emekçi vicdanı" kivesiyle demokrasıcılık oynayan kimilerinin dediği gibi "bu ülkeler zaten kapitalist" miydi de biz mi anlıyamadık?

Birinci iddiayı ele alalım. İddianın ciddiyetsizliği, sahipleri tarafından izah edilememesiyle anlaşılıyor. Dün olduğu gibi bugünkü yaklaşımları da sorumsuzluk örneğidir. Dün, emperyalizmin anti-sosyalist propaganda ve faaliyetlerini gerekçe göstererek kendi tutumlarına meşru bir gerekçe bulabiliyorlardı. Bugün sosyalizmi terkettiklerinden sosyalizmi terkedeni destekliyorlar. D. Avrupa'nın komünistleri kapitalizme uzlaşırlarken çizmiş olduğu yolu bunlar, Evren'in çizmiş olduğu sınırlar içinde "komünistlik" yaparak ve "uslu" davaranacaklarına dair söz vererek izliyorlar. Türkiye'deki tutumları ne ölçüde "yenilenme"yse, D. Avrupa'da olanlar da bir o ölçüde "sosyalizmin üst düzeyde kendisini yenilmesi"dir.

İkinci iddiaya gelince, izliyoruz; SP'de ve 2000'e Doğru'da yaşanan tam bir paradokstur. Dün bu ülkelerin kapitalist olduğunu söyleyen bu kesimin bugünkü durumu izah edememeleri ayrı bir sorun, gerçekte kötüye gidişi gördüklerinde geçmişte kötülediklerine sınımları apayrı bir sorun. Bu görüşün dün doğru olmadığı bugünkü olaylarla kanıtlanmış bulunuyor. Yarın için bir umut vaatdemeyeceği ise, bugünkü olaylara bakışıyla anlaşılıyor. Dünyaya tersten bakmayı felsefe edinmiş bu bakışın sakatlığını Saçak'taki "muhasebe" de gide-remez. İşçi hareketinin gerici eğilimler taşıyabileceği gerçekliği gözardı edile-rek Walesa'ya tutulan alkışların günahı, "bu ülkelerden sosyalizm geçti, halk kazanımlarından kolay kolay geri adım at-maz" demogojisiyle ödenemez.

Sosyalizmin önemli sorunlarla yüz yü-ze olduğu açıktır. Sorunların ne boyutta olduğu da. Sorunlarla yüklü sosyalist dünyanın D. Avrupa yakasında yaşanan süreç ise, sosyalizmin sorunları düzeyini aşmış bulunuyor. Kimi ülkelerde sosya-lizmden sözetmek tartışılır hale geliyor. Moskova'dan esen liberal rüzgarlar D. Avrupa ülkelerinde muhalefet ve kimi KP'ler tarafından burjuva ideolojisinin en bariz biçimine sokularak kapitalizmin restoresinde kullanılıyor. Buna karşın, bu süreçte yer alan her ülkenin özgül konumunu ve sosyalizmden uzaklaşma hız ve biçimini görmemezlik edemeyiz. Kimilerinde kapitalizm epeyce yol almış bulunuyor. Kimilerindeyse, kapitalizm, içinde bulunulan sorunları aşmada "az miktarda" kullanılmak kaydıyla tartışılı-

or. Bu anlamda, Macaristan, Polonya ve -ekonomik çözüme henüz başlamamış olmakla birlikte- Romanya ile Çekoslo-vakya, D. Almanya ve Bulgaristan'ın du-rumu arasındaki farklılığı görmek gerekiyor. Ayrıca, her grup içinde yer alan her bir ülkenin durumu bir diğerine göre yine farklılıklar arz ediyor.

Polonya, Macaristan ve Romanya'da sosyalizm öldürücü darbeyi yemiş bulu-nuyor. Polonya ve macaristan'ın aksine Romanya'da henüz ekonomi kapitaliz-min ağına düşmemişse de, iktidarla birl ikte KP'nin yenilgiye uğratılması ve "gayri meşru" zeminlere kadar geriletil-mesi geriye dönüşün önündeki engelle-rin en önemlisini ortadan kaldırmış bulunuyor.

Polonya'da KP'nin iktidar ortağı ol-ması, toplumdaki aldığı güçle paralellik göstermiyor. Bizzat KP'nin liderleri, ola-sı bir seçim durumunda birakılm ikti-darda kalmayı, iktidar ortağı bile olamayacaklarını beyan ediyorlar. Bu durumda neden hala iktidar ortağı oldu-kları, eğer Solidarnosc'un politikası bil-inmezse yanıt bulunması güç bir soru olarak algılanabilir. Fakat Solidar-nosc'un politikası bilinirse, ortada bir karşılıklığın olmadığı rahatlıkla anlaşılır. Solidarnosc, KP'yle koalisyon oluşturu-duğu bir yönetimde yapacaklarını tek başına iktidar olduğu koşullarda yapamayacağını çok iyi biliyor. Walesa'nın Romanya'daki olaylarla KP'yi tehdit et-mesi ilerde aynı şeyleri kendilerinin ya-pacağı şeklinde değil, kendi programlarını KP'ye uygulamak için ya-pılmış bir baskı olarak algılamak gere-

kiyor. Bunun dışında, KP'yi iktidar ortağı yapmakla bir takım siyasal hesaplar peşinde de koşuyor. Bu hesaplardan biri, toplumsal desteğini iyice yitirmiş olan partiye, bugüne kadarki başarısızlıklarına bir de kendi başarısızlıklarının yarısını, hatta daha fazlasını yüklemektir. İMF patentli ekonomik önlemler paketinin hayata geçirilmesiyle birlikte toplumda itirazların yüksleceğini biliyor. KP'nin iktidar ortağı olması kapitalizmi restorasyon sürecinin uzaması şeklinde yorumlanabilir. Böyle bir yargı, içinde doğruları taşımakla birlikte süreci izah etmede yetersizdir. Birkaç nedeni var bunun. Birincisi, iktidar ortağı olan KP, anti-kapitalist bir programa sahip olmadığı gibi, böyle bir programı uygulayabilecek durumda da değildir. İpleri elinde tutan Solidarnosc, kapitalizmin gelişmesi için özgür bir alanın açılmasında "yavaştan alan" KP'yi Romanya'yla tehdit ederek iyice teslim olmaya ve kendi programını hayata geçirmeye, değilse engel olmamaya zorluyor. İkincisi, Polonya'da kapitalizmin zafer kazandığına kesinlikle inanan Batı'nın öğüdünün ne anlama geldiğini çok zorlayacağını bildiğinden "dengeli" ve "ölçülü" bir geçişi işine yarar görüyor. Sözün özü, bütün sorumluluklarından kurtularak muhalefet cephesine geçmiş bir KP, iktidarı paylaşmakla "bir şeylere mahkum" olmuş bir KP'den hem daha avantajlıdır hem de daha tehlikelidir. Bunun için Solidarnosc, zaten iktidarı yitirmiş ve hayli yıpranmış bulunana KP'yi muhalefete geçtiğinde erken to-

parlanmasını diye "paçavra"ya çevirmek istiyor.

Macaristan'daki gerilemenin boyutları oldukça derindir. Komünistler, hiçbir yerde burada olduğu kadar rahat, istiyerek ve bilerek sosyalizmden vaz geçmediler. Hiçbir yerde muhalefete burada olduğu kadar yardımcı olunmadı. Burda bir Solidarnosc olmadığı için partinin kendisi Solidarnoslaştı. Ülkede revaşa olan Walesalaşmaktadır. Sosyalizmle selam-sabahı kesen parti üyeleri Walesalaşmakta yarışıyorlar. Emperyalistler, Macaristan'da, muhalefeti destekleyerek iktidara getirmenin gereksizliğini, kapitalizme doğru koşuda muhalefeti bir adım geride bırakan partinin tutumundan anlamış durumdalar. Mevcut durumun doğrudan sorumluları olanlar "J. Kadar'ı Sevenler Derneği" etrafında ancak birleşebildiler. Bu kesimin iktidar karşısında hiçbir kıymet-i harbiyesi yoktur. Bugünü doğuran dünkü politikaları yarın için alternatif oluşturmuyor. Gidişatın kapitalizme doğru olduğunu gören bir avuç sosyalistin itirazları, kapitalist yolların peşine takılan parti kütlesini etkilemiyor bile. Ortaya çıkıp reformların yavaş yavaş gittiğinden yakınan, reformlar hızlandırılmasa istifa edeceğini açıklayan M. Nemeth için ürkütücü olan kapitalizm değil. epeyce yol almış bulunan kapitalist gelişmeye yöneltilen itirazlardır.

Romanya'daki durum Polonya ile Macaristan'dakinden daha içaçıcı değil, darbecilerin yarattığı anti-komünist atmosfer içinde ne kadar gerici güç varsa ortaya çıkarken, sosyalizmi ve kazanım-

larını savunan bir güç henüz ortada yok. Siyasal gerilemeye koşut olarak çıkarılan yasalarla gerici güçler aynı zamanda ekonomik zeminler de bulmaya başlıyorlar. Köylünün topraklandırılması bunun ilk adımını oluşturuyor. Yeniden ülkeye davet edilen yabancı sermaye ve kapitalistlerle gerçekleştirilen ekonomik, mali ilişkiler bundan sonraki gelişmelerin yönü hakkında önemli deliller sunuyor. Sanki sandalyesine oturtulan KP'nin buradan kalkarak harekete geçeceğinin (şimdilik) herhangi bir belirtisi görünmüyor.

İkinci grupta yer alan ülkelerin durumu biraz daha farklıdır. Muhalefetin en güçsüz olduğu Bulgaristan'da KP, sürece yön vermeye çalışıyor. Diğer ülkelerde (Çekoslovakya ve D. Almanya) iktidarlara uzlaşmaya zorlayan muhalefet iken, Bulgaristan'da iktidar muhalefeti uzlaşmaya zorlamanın olanaklarına sahip bulunuyor. KP ile uzlaşırsa amacına ulaşamayacağını bilen muhalefet, gerek KP içindeki hesaplaşmalardan gerekse genel gidişattan aldığı güçle sağladığı psikolojik üstünlüğü bir süre daha kullanarak güç toplamanın hesaplarını yapıyor. Bunun dışında, Jivkov'un yarattığı milliyetçilik sopsasını da unutmamak gerekiyor. Muhalefet bu sopyayı kullanarak hem KP'nin işlerini zorlaştırıyor, hem Çarlık dönemine özgü ne kadar gerici ilişki varsa onları hortlatıyor hem de ödüni koparmaya çalışıyor.

Demokratik Almanya'da Devlet Başkanlığı koltuğunda komünist olmayan biri oturuyor. Hükümet muhalefetle paylaşıyor ve muhalefetin esnek yapı-

sından yararlanan parti, hızla kaybettiği kanı muhalefete doğru esnekleserek durdurmaya çalışıyor. Her dönem kendi liderlerini yaratır sözüne uygun olarak bu dönemin yarattığı komünist liderler (H. Modraw, G. Gyse) liberalizmi savunuyorlar. Bu aşamada siyasal liberalleşmeye koşut olarak kullanılan "az miktarda" kapitalizm ekonomik gelişmeye yardımcı olur diye algılanıyorsa da, şimdi cılız olan ama yarın güçleneceğinden kuşku duyulmaması gereken "birleşme"cilerin isteğine maddi zemin oluşturuyor. Bundan sonraki süreçte D. Almanya'nın en büyük handikapını "birlik" sorunu oluşturacaktır. Doğu'da kapitalizmin gelişmesi, Batı'da ise sosyal-demokratların iktidar olması durumunda bugün yadsınan bu slogan sadece güçlenmekle kalmıyacak, aynı zamanda maddi temel de bulacaktır.

Çekoslovakya'daki durum gerek ekonomik gerekse siyasal liberalleşme alanında D. Almanya'dakinden bir adım önde gidiyor. Başkanlık koltuğunda oturan W. Havel, dün karşısında boyun eğdiği komşnistlere boyun eğdirmiş bulunuyor. KP sadece iktidarda azınlık değil, aynı zamanda toplumsal desteğini de yitirmiş bulunuyor. Bunu aşmanın yolu olarak muhalefetin sloganlarını benimsemekte, parti adını değiştirmekte ve marksizm-leninizmden uzaklaşmakta buluyor. 68'de "demokratik sosyalizm" sloganını kullanan A. Dubček bu kez, onun adını bile anmıyor. Dubček'in hizmetlerinin bilincinde olan Batı, bundan sonraki girişimlerinde daha cesur davranсын diye Avrupa Parlementosuna

davet ederek ödüllendiriyor. Bu ödülün karşılığı olarak Dubçek, "Avrupa'nın kapılarını Çekoslovakya'ya açın" diyerek ne kadar "kadir bilir" olduğunu ortaya koyuyor.

Tarihsel Arka Plan

D. Avrupa ülkelerindeki son gelişmeleri tarihsel süreçten yalıtarak ele almak doğru olmaz. Fakat, biz, tarihsel arka planı gerilemenin başlıca nedeni olarak görmüyoruz. Revaçta olan yaklaşımla, tarihsel arka plana dayanarak bugün olanlar için "zaten başka türlü olmazdı" diyenler gibi, insan iradesini verili durumun emrine vererek "kaderci" olamayız.

Kuşkusuz, sosyalist dönüşümün gerçekleştirilmesi için üzerinde bulunulan sosyo-ekonomik yapının gelişmişlik düzeyi önemlidir. Siyasal süreçlerden yalıtılarak ele alacak olursak, ekonomik ve sosyal olarak gelişmiş bir ülkede sosyalizmi inşa etmek daha kolaydır. Ama işin içine siyasal süreçler girdiğinde görünüm değişiyor. Lenin bunu çok önceleri görmüş, kapitalizmin gelişmiş olduğu ülkelerde iktidar olmanın sosyalizmi inşa etmekten daha zor olduğunu belirtmişti. Nispeten geri olan ülkelerde ise bunun tersinin doğru olduğuna işaret etmişti. Nitekim Lenin'in bu öngürüsü doğrulanmış, sosyalizm gelişmiş Batı Avrupa ülkelerinde değilse, nispeten geri Rusya'da iktidar olmuştur.

Sosyalizmin nispeten geri bir ülkede kurulmasının zorluğunu Lenin'in öngürüsü ışığında, daha iyi anlayabiliyoruz. Ortaya çıkan bir başka gerçek daha var-

dır: o da, Sovyet pratiğinin bize gösterdiği gibi, bu zorluğun aşlamayacağı yarısının yanlışlığıdır. Sovyetler Birliğinin mevcut sorunlu yapısı bu gerçeği ortadan kaldırmaz. Nesnelğin geri konumu sosyalizme doğru ilerlemeyi yavaşlatan bir engel olarak kendisini dayatıyor olsa da, nesnelğe uygun düşen ama onu dü-nüştürme amacı güden politikaların uygulanmasıyla aşılabileceğinden kuşku duymuyoruz.

D. Avrupa'nın kimi ülkelerinde eksik olan bu politikaların uygulanamaması veya komünistlerin bu politikaları uygulayabilecek denli güçlü olmayışlarıdır. Macaristan'da 56'daki geriye dönüş hareketi bastırılmıştır ama, iktidarı elinde tutan komünistler tasfiye ettikleri muhalefetin politikasını büyük oranda uygulamışlardır. Macaristan'da karma ekonomi felsefesi yeni değildir. 1960'lardan bu yana uygulanan politika budur. sadece tarımda değil, küçük ve orta sanayide de uygulana gelen politika, karma ekonomi politikasıdır. Polonya'da iktidar olan komünistler pek farklı bir politika görmüş değildirlen. İktidar hakkında hayırhah düşünsün diye Kilise'nin topraklarına el sürülmedi. Birçok ülkede tarımsal gelişmeyi ilerletir diye yeni hayata geçirilen toprakta özel mülkiyet politikası Polonya'da, iktidarı geriletlen, konumu güçlendikçe de ülke çapında kapitalizmi körükleyen bir güç odağı olmuştur. Tutunamayanın yerine geçen her yeni lider, gerek uluslararası sermayenin baskısıyla gerekse ekonomik temeli bulunan muhalefetin baskaldırı-

siyla ya daha gerilere düşmüş ya da en iyimser değimle, konservatif davranmış tır. Diğer ülkelerin bu örneklerden aldığı ders ise oldukça ilginçtir. Demokratik Almanya ile Çekoslovakya aynı yolu izlemeyi, daha kötü sonuçların doğmamasının garantisini olarak görmüşlerdir.

D. Avrupa ülkelerindeki gerilemenin nedenlerinin başında, sosyalist-demokrasinin yerletirilememesi geliyor. Sadece siyasal bunalımın değil, ekonomik bunalımın aşılmasında da bu başta geliyor. Sosyalizm sadece partinin davaya bağlılığıyla ayakta kalamaz. Bunun ötesinde onu ayakta tutacak olan, yönetime katılan ve sosyalizmi kendi faaliyetleri olarak algılayan, yaşayan emekçilerdir.

Nasıl Aşıyorlar

"İşin eğlendirici yanı, basit konular da genellikle doğru fikirler taşıyan eski liderlerin yerine ("kahrolsun liderler!" sloganı perdesi altında) son derece abhakça ve karmakarışık şeyler yu-murtlayan yeni liderlerin getirilmesidir." (LENİN)

Dün bu ülkeleri eleştirmekle birlikte sosyalist sistem içinde görüyorduk. Ne sosyalist kazanım ve kurulumları inkar ediyorduk ne de (verili durumu ideal bularak) bugünkü gerileyişin zemin bulmasında rol oynayan politikaları destekliyorduk.

Geçerken değinmekte yarar var. Öngürülerimiz doğrulandı diye sevinmiyoruz. Yanılmış olmayı tercih ededik. Fakat gerçekler isteklere göre

şekilenmiyor. Bugünkü gerçekler tahminlerimizin de ötesindedir. Arzulamadığımız bir durum olmasına karşın görmemezlik edemeyiz.

Dün eleştirel bir görüşe sahip olamamız marksist-leninst sosyalizm teorisi ile sözkonusu ülkelerdeki KP'lerin politikaları arasındaki mesafeden kaynaklanıyor. Hareket noktamız buydu. Bugünkü tutumumuzun kalkış noktası da farklı olmayacaktır. Mevcut uygulamalar ile sosyalist teori-pratik arasındaki uygunluk veya ayrılıklar, bakış açımızı oluşturuyor. Reformlara karşı önyargılı değiliz. Onları desteklememiz veya karşı çıkmamız biçimlerine göre değil, içeriklerine göre olacaktır. Reformlar verili durumu teori doğrultusunda dönüştürme amacı güdü-yorsa destekleriz; verili duruma teslim olmayı veya kapitalizmi reterasyonu amaçlayan reformları desteklemek bizim görevimiz olamaz.

Reformların özünü anlamak için iki soruya yanıt bulmak gerekiyor. Birinci soru: Tarihi boyunca durgunluk zirvesine bu aşamada gelmiş bulunan sosyalist ülkeler (Polonya, Macaristan ve Romanya için bu adlandırmaya rezerv koyuyoruz) ekonomik sorunlarını nasıl aşıyorlar?

İkinci soru: Sosyalist demokrasi nasıl yorumlanıyor ve uygulamaya konulduğu söylenen demokrasi sosyalist demokrasi midir?

Bu ülkelerin hepisinde (oranları farklı olmakla birlikte), içinde bulunulan ekonomik durumdan kurtulmanın tek çaresi olarak, kapitalist yöntemlerin sosyalist politikalara adapta edilmesi öng-

ürülüyor. Kapitalizmin rahat at koşturması için öncelikle merkezi planlamadan vaz geçilmesi isteniyor. Bunun yerine geçirmek istenen piyasa ekonomisidir. Merkezi planlama nasıl ki kolektif mülkiyetin doğal uzantısı ise, piyasa ekonomisi de özel mülkiyetin sonucudur. Merkezi planlamadan vaz geçildiği anda mülkiyetin devlete aitliği tartışmalı konuma düşüyor. Polonya ve Macaristan'da ardi ardına çıkarılan özel mülk edinme yasaları bunun sonucudur. Bundan böyle hiç bir yasal engelle karşılaşmıyacak olan özel işletmeler, uluslararası sermayenin yardımıyla piyasada palazlanacak ve gayet "saf" ele alınan, görünen bütün sorunları çözeceği umulan "görünmez el" (piyasa), küçük işletmeleri iriliğin zirvesine çıkaracaktır. Bunun bilincinde olan emperyalistler, D. Avrupa ülkelerine açtıkları kredileri küçük ve orta işletmelerin güçlendirilmesinde kullanılması koşulunu öne sürüyorlar. Bu politikaları hayata geçiren komünistler, piyasanın yaratacağı anarşi ortamında iktidarda kalacaklarını ve iktidarda kaldıkları sürece de bunun adının sosyalizm olacağını sanıyorlar! En imanlı komünistler bile bu anarşiye karşı direnemez. Bunların imanlı olmadıklarını biliyoruz. Çin'de denendi ve gördük. Kapitalizm karşısında ağız sulananların başında KP üyeleri geliyordu. Esas olan uygulanan politikadır. Politikayı kimin uyguladığının bir önemi yoktur. Kapitalist yöntemlerin komünistlerin elinde sosyalist oldukları görülmemiştir. Doğru olan bunun tersidir. Kapitalist yöntemler uygulayan komünistlerin akibeti de

bundan farklı olmayacaktır. Ekonomik sorunları çözmek amacıyla uygulamaya konulan kapitalist yöntem ve araçlar değil bunalımı aşmak, varolanı daha bir derinleştirecektir. Bunu anlamak için kapitalist ülkelere bakmaya gerek yok. Sosyalist ülkelerin pratiklerine bakmak yeterli olacaktır. Mevcut gerileyişin nedeni olarak serbest piyasa (tatlı göstermek için "sosyalist piyasa" diyorlar) ya geçilmemiş olmasını gösterenlerle aynı kanıda değiliz. Tam tersini düşünüyoruz. Bugün kapitalizmle entegre yoluna girilmişse, bunun nedeni piyasa ekonomisine yer verilmemesi değil, sosyalizmi derinleştiriyor diye kullanılan kapitalist yöntemlerdir.

"Sosyalist demokrasi" adına yapılanlar da pek farklı değil. Eski liderleri kötüleyerek liderliğe yükselenlerin yüzü, bize, nasıl bir "demokrasi" uyguladıklarını/uygulayacaklarını gösteren bir aynadır. Bu aynada sosyalist demokrasiyi göremiyoruz. İlginçtir, sosyalist demokrasinin olmazsa olmazı olan seçilenin seçenleri tarafından geri çağırılması ilkesi tartışılmıyor bile. Bu ilke parti içinde uygulamayan liderlerin onu topluma içermeleri düşünülemez. "Demokrasi isteğiyle ayaklanan muhalefetin demokrasiden anladığı burjuva demokrasisidir. "Demokratleşme"yi kendi anlayışı gereği değil de, muhalefetin baskısıyla sağlamaya çalışan KP'ler zorunlu olarak onun ileri sürdüğü alternetiflerle düşünmeye ve davranmaya başlıyor. Muhalefeti sosyalist demokrasiyle belirleyemeyen KP'ler, muhalefetin burjuva demokrasisiyle belirlenir hale geliy-

orlar. Oluşturulan Parlamento ve seçilen temsilcilere bakalım. Burada görölen profesyonelliktir. Politikacılar parlamentoya kapağı atar atmaz kendilerini garantide görüyorlar. Bir dahaki seçime kadar yerlerinde kalacaklarından emin olduklarından, topluma karşı hiçbir sorumluluk duymadan pekala toplum aleyhine olan politikalar hayata geçirebiliyorlar. Kendilerine bütün toplumun geleceğini belirleme yetkisi veren profesyoneler, seçenlerine kendilerini denetleme hakkı tanımıyorlar. Bununla da yetinmeyerek daha ileri gidiyorlar. Macaristan'da olduğu gibi, sosyalist düzeni korumakla görevli milisler ne olur ne olmaz diye dağıtılıyor. Teorik olarak devletin sahibi olan proletarya bu alandan da kovuluyor ve sadece "Seçmek"le görevlendiriliyor.

Elveda Marksizm-Leninizm, Merhaba Sosyal-Demokratizm

"Bireyler için doğru olan şey, oranlar korunmak koşuluyla, siyaset için de, partiler için de doğrudur. Akıllı adam, yanlış yapmayan adam değildir. Böylesi yoktur ve olamaz. Akıllı adam odur ki, pek ağır olmayan yanlışlar yapar ve onları kolayca ve çabuk düzeltir."

(LENİN)

Lenin'in sözleri ışığında (onlar böyle bir ışığın olduğunu bile unuttular) bu partilerin durumuna bakalım: hatalarının bilincine varmış da bundan kurtulmaya mı çalışıyorlar, yoksa hatalarını

sistematik hale getirerek marksizm-leninizmden uzaklaşıyorlar mı?

Doğrusu, ne hataları ne yanlışları karşındaki tutumları, ne de bu hata ve yanlışlardan kurtulma yöntemleri marksist-leninist çerçevede değildir. Bol bol "günah keçisi" üretiyorlar. Onları kendi geleceklerini belirlemede yanlışları adederek aşmak değil, toplumsal muhalefetin yıldırımlarını çeken paratonerler haline getirmek için kullanıyorlar. "Bize bir şey olmasın" düşüncesiyle marksizm-leninizm adına ne varsa "stalinizm" diye adlandırarak bertaraf ederlerken, sper tahtası haline getirdikleri eski liderleri göstererek "işte bütün suç bunlarda" diyerek kurtulmaya çalışıyorlar.

SBKP'nin öncülüğünde genelleştirilen "Yeni Düşünüş" sözkonusu partiler için "moda" olan bir görüştür. Fakat bu "Yeni Düşünüş" köşeli değil, oldukça yuvarlaktır ve herbir partinin kendisine göre bir "Yeni Düşünüş"ü vardır. "Yeni Düşünüş"ü bağlayan herhangi bir bilimsel düşünce olmadığından, her partinin elinde niyete göre kullanılan bir araca dönüşüyor. Yakın bir geçmişte tasfiye edilen Z. Ziyang'ın kendisine rehber edindiği bir Çin atasözü vardı: "Fareyi yakalayan kedinin rengi önemli değildir." "Yeni Düşünüş"ün bu partiler için taşıdığı anlam budur.

Bununla birlikte "Yeni Düşünüş"ün hiç de yeni olmadığını biliyoruz. En kontrollü "Yeni Düşünüş"e sahip olan Gorbacov bile, kapitalizmle sosyalizmin uzlaşmasından söz ediyor. Bu anlayışın felsefi izdüşümü sosyal-demokrasidir. Bu sosyal-demokrasi Marx'ın sözünü et-

tiği proletarya ile küçük-burjuvazinin büyük burjuvaziye karşı birleşik mücadelesinden ileri gelen sosyal-demokrasi değil, Lenin'in geride bıraktığı ve kapitalizmin rehabilitasyonundan sözeden ve kendi misyonunu bunu gerçekleştirmekle belirleyen, bugün W.Brandt'ın liderliğini yaptığı sosyal-şovenizmle ünlü sosyal-demokratizmdir.

Sosyal-demokrat felsefeyi benimseyen, bu ana kadar devlet gücüyle elde tuttukları "öncü"lük görevinden vazgeçen bu partilerin, yeniden öncü olmak için girdikleri yarışta izledikleri yol da ilginçtir. Onlar "artık öncülük tekeli bizde değil"dir diyorlar. Biz bundan öncü olma vasıflarına sahip olmadığımızı anlıyoruz. Çünkü, bugünkü durumda öncülük koltuğunda oturan ve topluma yön veren muhalefettir. Bundan ötürü, "artık öncülük tekeli bizde değildir" demek iradi bir vazgeçişin değil, başka iradeler tarafından vaz geçmeye mecbur bırakılmanın onaylanmasıdır. Bunu gönüllü bir vaz geçiş olarak lanse etmek "pişkin"likten başka bir anlam taşımaz. Yeniden öncü olmak için girdikleri yol bunun en açık kanıtıdır. Muhalefetin görüşlerini benimsemekle başlıyorlar yarışa. Benimsenen düşüncelerin komünistlikle ilgisi olmadığı anlaşılacak ki, ardından adlarını değiştiriyorlar. Kendilerini frenliyecek toplumsal güvenceler olmadığından -uçaktan paraşütsüz atlayan biri düşünülün- hızla mantık sonuçlarına varıyor ve toplumun sosyalist olduğunu simgeleyen bütün adlar, tanımlamalar ortadan kaldırılıyor.

Demek ki, oldukça büyük yanlışlar yapan bu partiler yanlışlarından kurtulmanın yolu olarak, iktidarda olmadığı için yanlışlarından bağışık görünen muhalefetin bayrağını omuzlamakta görüyorlar. Böylece, kafalardan bir türlü çıkmayan "acaba"ların baskısıyla "yapmışken bari tam yapalım" diyerek muhalefetin seviyesine inerek "düzleşiyor"lar. Düzleşerek öncülük mücadelesinin kazanılacağına inanmanın boş bir inanç olduğunu söylemeye gerek yok sanırız.

Gözlemci İşçi Sınıfı/İttifakçı Ofrea

D. Avrupa'daki gerileme sürecinde ortaya çıkan iki olgu, kapitalist ülkelerde mücadele eden sosyalistler için unutulmaması gereken dersler veriyor. Birinci olgu, hemen bütün ülkelerde işçi sınıfının ya gözlemci ya da muhalefetle birlikte davranıyor olmasıdır. İkinci olgu ise, sosyalizm ideali adına iktidar koltuğunda oturan, belki de Çavuşesku'dan çok sosyalizme inandığı üzerine yeminler eden ama, zor günler gelip çıktığında en keskin dönüşü yapan Ofrea'lardır.

Polonya'da işçi sınıfı Solidarnosc'u iktidara taşıdı. Çekoslovakya'da işçi sınıfı KP'yi değil, bir zamanlar KP tarafından işbirliğine zorlanan ve işbirliğini kabul ettikten sonra deşifre edilerek paçavraya çevrilmek istenen W. Havel'i destekledi. Macaristan'da açıkça kapitalizmi restore eden parti, sosyalizmi korusun diye silahlandığı milis güçleri silahsızlandırırken ve fabrika örgütlerini dağıtırken, parlamentodan bir yasa tasarısını geçirdiğinde zorlandığı kadar zorlanmadı. Biraz farklı bir şekilde aynı

süreci Bulgaristan ve D. Almanya'da da izliyoruz.

Bunun başlıca nedeni -kimileri tarafından sakat yorumlansa da aynen söylüyoruz- sosyalist demokrasinin olmayışıdır. Sosyalist demokrasinin olmadığı yerde sınıf insiyatifi ölür. "Yabancılaşma" kavramı kapitalizme özgü olsa da -gerçekte öyledir-, sınıfın siyasal yönetime çekilmediği sosyalist ülkelerde de varlığını sürdürür. Gorbacov sık sık "mülkiyetin sahipsizliği"nden yakınıyor. Bu durum toplumun sisteme yabancılaşmasından başka bir şey değildir. Üretim katıldığı oranda yönetime katılmayan sınıf, ürettiği oranda aldığı ücretle ilgilenenecektir. Bunun için sınıf, öncülüğünü devlet otoritesiyle garanti altına alan partiyi düştüğü açmazdan kurtarmak görevini kendinde göremiyeciktir.

Sınıfın siyasal yönetime katılımını sağlayamayan bir parti yalnızca sınıfı körletmez; aynı zamanda kendisini de "çürütür." Sınıftan itaat etmesini isteyen bir parti, kendi kadrolarından eleştirel olmalarını isteyemez. Topluma, partiye ve devlete güven duymalarını sağlamaya çalışan kadrolar olduğuna göre, her şeyden önce bu kadroların önyargısız güven duymaları ve itaat etmeleri beklenir. Bu, parti sekreterine bağlılığı öngerektirir. Böyle bir sistematik içinde statiklik yani gerilemeden yerinde saymak bile büyük bir başarıdır. Eleştiri ve tartışmanın olmadığı yerde doğru bir karar alınmayacağına riskleri bir yana, alınan kararların hayata geçirilmesinden sorumlu olanların ikna olmaları ve gönül

rahatlığıyla çalışmaları oldukça güçtür. Burada kendisini ortaya koyan gelişme değil, çürümedir. Komplo, kafa-kol ilişkisi, adam kayırma, yolsuzluk vb. gibi ne kadar bizlere yabancı şey varsa partide ve giderek toplumda genel kural haline alır. Böyle bir partide herkes lidere bağlıdır. Liderin kuyusunu kazımak, fırsat bulunduğu anda kurşuna dizmek ya da bütün olumsuzlukların tek sorumlusu ilan edilerek ondan kurtulmaya çalışmak, böyle bir bağlılığın önünde engel değildir. Honecker, Jivkov ve Çavuşesku'ya bakalım. Bu liderlerin tartışmasız tek otorite sayıldıkları birkaç ay önce-sindeydi. Şimdi en büyük suçlular durumdadırlar. Demokrasi uyguladıklarını söyleyen yeni liderler, eskilere kendilerini kamuoyu önünde savunmalarına bile izin vermiyorlar. Kuşkusuz bu önderlerin büyük hataları vardır. Kişisel suçluları (rüşvet, yolsuzluk vb.) dikkate almasak da, onları yargılayan bugünkü yöneticilere baktığımızda, böyle bir gelenek ve ahlakın doğmasına neden olan politikalar uyguladıkları için sorgulamamız kaçınılmazdır. Parti içinde tapınmacılıkla egemen olmaya çalışanların sonu ve sosyalizme verdiği zararlar yargılanmakla kalmaz, çok daha ciddi sonuçlar doğurur. Bunun basit örneği Ofrea'dır.

Romanya'da askeri darbe Çavuşesku'yu kurşunlarken Türkiye'de ibret verici bir tavır sergileyen Ofrea'yı hepimiz izledik. Bundan böyle "Ofrealaşmak" diye bir kavramın siyasal literatürümüzde yer alacağını bilmemiz gerekiyor. Çavuşesku'yla kıyaslamayı bir kalem geçiyoruz, en üst kademedeki görev alan bu

zat, darbe karşısında teslim olmak yerine canı pahasına savaşmayı yeğleyen bir Securitate kadar siyasal tavır alamadı. Üzerinde durmak istediğimiz cesaret değildir. Daha çok inanç sorunu olarak ele alıyoruz. İnancı olmayandan cesur olmasını beklemek, sosyalizme sahip çıkacağını sanmak yanıltıcıdır. Sosyalizme inancı olmadığı halde sosyalizm adına en yüksek yerleri işgal etmek, sosyalizmin bütün nimetlerinden yararlanmak ama özveri ve mücadeleye gelince yeni kapılar aramak... Ofrealaşmak budur işte. Karşı-devrimciler karşısında davaya bağlılığımı bir kez daha kanıtlayan Çavuşesku'yu salt bununla değil, geride bıraktığı Ofrealarla değerlendirmek durumundayız.

Her Şey Bitmiş Değil

Polonya'da iktidar olan Walesa'nın bundan soraki yolu dikensiz gül bahçesinden geçmez.

Macaristan'da Walesalaşanlar, sosyalizmin kazanımlarını doğrudan yaşayan toplumu kolaycacak kapitalizme mahkum edemeyeceklerdir.

Diğer ülkeler için de geçerli olan budur.

Bunun çeşitli nedenleri var. Birincisi, KP'leri iktidardan alaşağı eden veya onlarla iktidarı paylaşan muhalefetin heterojenliğidir. KP'ler karşısında birlikte davranan muhalefet iktidar olmanın şafağında ayrılmaya doğru gidiyor. Solidarnosc'u ele alam. Sosyalizm çerçevesinde bazı iyileştirmelerin yapılmasını savunanlardan en gerici kesimlere kadar oldukça geniş bir yelpazeyi

kapsıyor. KP'nin iktidardan uzaklaştırılmasında birleşen bu yelpaze, yeniden kurulacak toplum projesi alanında ayrışıyor. Yelpazenin istikrarlı bir iç bütünlük taşımadığını bizzat Solidarnosc liderlerinin açıklamaları ortaya koyuyor. "Solidarnosc'un partileşmesi dağılması anlamına gelecektir" diyorlar. Walesa'nın ilk günkü demeçleri kendi görüşünden çok, Solidarnosc'un yapısından kaynaklanan görüşleri yansıtıyordu. "Biz ne kapitalist ne de sosyalist toplum olacağız; ikisinin de iyi yanlarını alan özgür bir toplum olacağız" sözleri bunun açık örneğidir. Hala komünistlerle iktidarı paylaştığı için en gerici kesimler tarafından eleştirilen Solidarnosc liderleri, uygulamaya konulan yeni ekonomik politikadan ötürü diğer kesimler tarafından da destek bulmuyorlar. D. Almanya'daki muhalefetin durumu nitel bir farklılık taşıyor. Bundan sonra "ne olacak" sorusu "yeni Forum"u silkeliyor. Özellikle "Batı" ile birlik konusu yeni saflaşmaların nedenini oluşturuyor. Sosyalizmin dışında alternatifler sunan çevreler de "Yeni Forum" içinde açık bir destek güremiyor. KP'ne karşı olanlar, gericilerin damgasını taşıyan "birlik" çağrısı karşısında kendilerini KP'ye daha yakın görüyorlar. Bu ana kadar KP'nin destekçisi olan ama bundan sonra bağımsız davranacağını ilan etmiş bulunan çeşitli partiler de kendi aralarında belirli bir anlaşmaya varamamış durumda. Romanya'da Çavuşesku devrildi fakat her şey istim üzerinde duruyor. Ortaya çıkan yeni güçler birbirleriyle hesaplaşmanın kaçınılmaz olduğunu

biliyor ve şimdiden bu hesaplaşmadan zaferle çıkmanın planlarını yapıyorlar. Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin yapılacak seçimlere katılacağını açıklaması bu sürece hız vermiş durumda.

İkinci neden, bundan sonra uygulanacak ekonomik politikadır. İMF reçetesi ni hayata geçirmek için toplumdan özveri isteyen ve "eğer reformlar desteklenmezse başarıya ulaşamayacağız" diyen Waleşa pek anlayış bulmuyor. KP'nin zam politikaları karşısında işçileri ayaklanmaya ve greve çağırın Waleşa'nın bu tutumu işçilere geçmiş dönemin yöneticilerini anımsatıyor. Bugüne kadar özveride bulunduğu inanan işçi sınıfı yeni zamlar değil, ücretlerin arttırılmasını bekliyor.

Her yerleşik toplum, ileriye veya geriye attığı her adımda sarsıntılar ve alt-üst oluşlar geçirir. D. Avrupa ülkelerinin hepsi, ekonomiye içerecekleri kapitalizm oranında bu sarsıntıyı geçireceklerdir. Sarsıntının büyüğü, ekonomik alt yapının deforme edilmesiyle başlayacaktır. Enflasyon, işsizlik ve hayat pahalılığı bu ülkelerin gelecekteki baş sorunu olacaktır. Sosyalist kazanımların bertaraf edilmesi, KP'lerin geriletilmesi kadar kolay olmayacaktır. Uygulamalardan ortaya çıkacak her olumsuz durum, topluma içinden çıkıp geldiği durumu anımsatacaktır. Bunun örneklerini gördük. Çin ve Sovyetler Birliği'nde özel işletmelere, kooperetiflere vb. saldırılıyorsa bunun başlıca nedeni, bu unsurların toplum hayatına soktuğu yeni ve beğenilmeyen değerlerdir.

Demek oluyor ki, olumsuzluğun olumlu yönde değiştirilmesinin zeminleri vardır. Fakat bunlara yeterlidir gözüyle bakılamaz. Dağınık tepkiler örgütlenip daha ileri hedeflere doğru yönetilmedikçe bu zeminler, sadece zemin olarak kalacaklardır ve belki de bu aşamada taşıdıkları olumlu nitelikleri de yitireceklerdir. Olumsuz gelişmelerin ortaya çıkardığı avantajlardan ancak bir siyasal örgütlenme yararlanabilir ve geriye gidişi tersten müdahale ederek ileriye doğru çevirebilir. Toplumsal değişmelere yön veren kendiliğinden olgular değil, var olan olgular üzerinde örgütlenen güçler dengesidir. Bundan sonraki gelişmelere damgasını vuracak olan budur. Bunun bilincinde olan sosyalistlerin olması biricik umut kaynağıdır. Bu sosyalistlere düşen görev, yazımızın başına koyduğumuz Lenin'in sözleri doğrultusunda davranmaktır. Yaşanan süreçten ders alınır ve kararlı bir çalışma yürütülerek sınıfın güveni kazanılırsa, olumsuz gidişi olumlu yönde değiştirmenin olanağı vardır. Ters durumda kendiliğinden bir değişikliğin olması beklenemez ve şimdi var olan olanaklar da sönüp gider, tıpkı Yugoslavya'da olduğu gibi hiçbir şeyin farkına varılmadan kapitalizm bütün kurum ve kuruluşlarıyla topluma adepte olur ve birlikte yaşanması gereken bir olgu olarak algılanır.

KÜRDİSTAN'DA HALK DİRENİŞİ YÜKSELİYOR

M. ZILAN

Son yıllarda Kürdistan'da önemli gelişmeler yaşanıyor. Terör ve sürgünle yıllardır susturılmaya çalıştırılan Kürt halkı, "**berxwedan Jiyane**" şiyarıyla sömürgecilere karşı yeniden ayağa kalktı. Önce Nusaybin ve Cizre'de başlayan direniş, sonra diğer bölgeleride sararak, onbinlerce Kürdistanlı insanın katılımıyla tam bir ulusal direniş haline dönüştü. Yürüyüşler, kepeng kapatma, boykot vb. eylemlerle düşmana karşı Nusaybin'de çakılan kıvılcımlı bir ulusal isyan ateşine dönüştürdü. Yarın bir yangına dönüştürebilecek dinamikleri bağrında taşıyan bu direnişlerle, Kürt halkı, sömürgeci teröre karşı yılmadığının mesajını vermekle birlikte, biz sosyalist ve yurtseverlere de düşmana karşı savaşılmaya hazır olduğunu, ancak örgütsüz ve öncüsüz olduğunun da mesajını ileti.

Bilindiği gibi, 13 Mart'ta 13 PKK'li yurtsever, TC'nin işgal ordusunca Savur'da pusuya düşürülerek katledildi. Bunlardan üçü Nusaybinliydi. Bu olay, TC ordusunun ilçede estirdiği terör ve baskılardan dolayı, kinle dolu ilçe halkının sabrını taşıran son damla oldu. Nitekim olay duyulduktan sonra Nusaybin esnafı kepenkleri kapattı. 15 Mart'ta da Belediye meclis üyesinin oğlu olan Kamuran Dünder için ilçe de yapılan cenaze töreni, devlet terörüne karşı bir protesto yürüyüşüne dönüştü. TC'nin eli kanlı köpekleri yürüyüşçülerin üzerine otomatik silahlarla ateş açtılar. Açılan ateş sonucu Şemsettin Çiftçi adlı yurtsever şehit oldu, onlarca yurtsever de yaralandı, yüzlercesi gözaltına alındı. Bütün bu zulme karşılık eylemler durmadı. 16 Mart'ta Lisede dersler boykot edildi ve yürüyüş düzenlendi. Bir hafta süreyle kapalı olan kepenkler 21 Mart'ta Newroz için tekrar kapatıldı.

Nusaybin'deki direniş dalga dalga bütün Kürdistana yayıldı. Önce Cizre ayağa kalktı. 19 Mart'ta Nusaybin'deki direniş desteklemek ve devletin saldırılarını protesto etmek için kepenkler kapatıldı. Okullar boykot edildi. Bunun üzerine onlarca yurtsever, devrimci gözaltına alındı. 20 Mart'ta ise onbine yakın kişinin katıldığı bir protesto yürüyüşü düzenlendi. Yürüyüşte, bağımsızlık ve özgürlük taleplerini dile getiren ve "**Kahrolsun TC devleti**" sloganları atıldı. TC'nin eli kanlı köpekleri bir kez daha halka ateş açtılar. Açılan

ateş sonucu; Mehmet Yılmaz, Yusuf Şahin, Salih Elçioğlu adlı yurtseverler katledildiler. Onlarca kişi yaralandı, yüzlerce insan da gözaltına alındı. Aynı gün sokağa çıkmaya yasadı ilan edildi. Yasak 22 Mart' a kadar sürdü. 23 Mart'ta tekrar binlerce kişinin katıldığı bir yürüyüşle eylemler sürdürüldü. Katiller bu kez yürüyüşe müdahale edecek cesareti kendilerinde bulamadılar. Yürüyüşlerin ardından, 19 Mart'ta başlatılan kepenk kapatma eylemi de 26 Mart' a kadar sürdürüldü.

Direnış dalgası daha sonra, teslimiyete karşı direniş ve işgala karşı bağımsızlığın sembolü olan Newroz bayramıyla bütünleştirilerek; Derik, Silvan, Kızıltepe, İdil, Mazıdağı Çınar, Batman, Diyarbakır ve Dersim'de çeşitli eylem biçimleri ile sürdürüldü. Hatta, TC sınırlarını aşarak, Kamışlıda'da yankı buldu.

Bütün bu gelişmeler, gerek ülkemizde gerekse dünyada önemli yankılar uyandırdı. Özellikle TC devletinin de büyük bir ürküntü ve telaşa yolaçtı. Olayların bütün K.Kürdistan'a yayılması ve geniş bir katılımın olması ürküntünün başlıca sebepleriydi. Eylemlerden sonra TC'nin önemli bir propaganda dayanağı da çöküyordu. Önceleri, basın ve yayın aracılığı ile Kürdistan'daki mücadele "halktan kopuk üç-beş kişinin işi" olarak yansıtmaya çalışılıyordu. Ancak direnişler açık gösterdi ki sorun, sömürge bir halkla sömürgeci barbar bir devletin arasındaki bir çatışmadır. Sorun özünde yokedilmek istenen bir halkın (Kürt halkının) kurtuluş sorunudur. Bu durum, Kürt halkının isteği doğrultusunda, yani özgürce kendi geleceğini kendisi tayin etmediği müdetçe devam edecektir.

TC devleti oluşan yeni durum karşısında yeni politikalar geliştirmeye başladı. Her zamanki gibi, "vatanın bölünmezliği, ulusun bütünlüğü" nün tehlikede olduğu sloganı (bu kez daha feryadi bir sesle) tekrarladı. Yeni kararnamelemlerle ulusal kurtuluş hareketinin önüne geçmeye çalıştı. Bu doğrultuda Özal, tüm burjuva partilerini ulusal uzlaşmaya çağırdı. Bugüne kadar Özal'ın Cumhurbaşkanı seçilmesini hazmetmeyen SHP ve DYP'nin liderleri İnönü ve Demirel acele acele köşke kaçtılar. Devletin, Kürdistan'da gelişen ulusal hareketi durdurmak için "elini sıkma" dıkları Özal'a açık çek verdiler. Ardından, özelde Kürdistan'a yönelik ama, tüm TC'yi etkiliyecek 413 sayılı "Kanun Hükmünde Kararname" çıkarıldı. Bu kararnameyle; Bölge Valisine olağanüstü yetkiler veriliyor, basına sansür, Kürt halkına sürgün gibi bazı yeni baskı uygulamaları getiriliyor. Kararname yürürlüğe girdikten sonra, devrimci-demokrat ve sosyalist kesimlerden önemli bir tepki

gördü ama, bu tepki henüz eyleme dönüştürülemedi. SHP ve DYP gibi sömürgeci partiler sanki daha önce onaylamamışlar gibi kitleleri aldatmaya çalışıyorlar. Anacak bu, onların ANAP'ın suç ortakları olduğunu gizleyemeyecektir.

Direnifler, düşmanda önemli bir korku yaratırken dost güçlerde de sempati ve destek duyguları uyandırdı. Ancak, bunlar yeterli düzeyde değildir. Özellikle Türk Solunun direnişler karşısındaki pasif tavırları düşündürücüdür.

Bugün sosyalistler açısından önemli olan, direnişlerden günümüzün ve geleceğin mücadele araç ve yöntemlerine yararlı olabilecek dersler çıkarmak ve gelişmelere örgütlü bir düzeyde müdahale edebilmektir.

Gelişmelerin Tarihsel Arka Planı

Direnifler ne dün ne de bugün, durup dururken çıkmadılar. Direnişlerin temelinde Kürdistan'ın yüzyıllardır sömürge statüsünde tutulması ve halkımızı terörle bu köle statüsünde tutulmak istenmesi yatmaktadır. Yani sorun ulusal ve toplumsaldır.

Kürdistan bugün bir muharebe alanı gibidir. Dağlarda silahlı eylemler, şehirlerde halk başkaldırısı. Bu olgular K.Kürdistan'da 1938 Dersim isyanından buyana yaşanmadı.

K.Kürdistan'da 12 Eylül Askeri Faşist darbeden sonra baskı ve zulüm estirildi. 1984 yılından sonra PKK'nin yaptığı askeri eylemlerle bu baskılar katmerleştirildi. Kitleler içinde devrimci hareketin yeterli bir örgütlülüğe sahip olmayışı, buna bağlı olarak politize olamayan yığınların, bu eylemler karşısında tarafsız kalmayı ya da güçlüden yana tavır koymasına yolaçtı. Bu köylülüğün genel karakteridir. Geçerken belirtelim ki, PKK, devlete karşı başlatığı haklı eylemleriyle topladığı sempatiyi, kendisinden yana tavır koymayan kitlelere yönelik zor yöntemleri, örgüt içi muhalefete ve dışındaki devrimci güçleri imha etme yanlışlarıyla harcıyor. Bu durum, kitlelerin devrimci harekete güvenebilmesi ve onunla birleşmesi önünde engel teşkil ediyor.

TC devleti 1984 eylemleri bahane ederek, Kürdistan'da uygulamaya koyduğu imha politikası ile bir bütün olarak Kürt halkını düşman ilan etti. Ve özellikle eylemlerin yoğun olduğu güney bölgesinde yoksul Kürt halkına karşı yoğun bir terör uyguladı. Aynı dönemde Irak Kürdistan'ına yönelik işgal planlarını hayata geçirebilmek için ordusunun büyük bir gücünü

Kürdistan'a yığıldı. Bunlar yetmiyormuş gibi, "Özel Tim" adı verilen ölüm mangaları ve işbirlikçiler arasında koruyuculuk sistemini örgütledi. Bunlar arıcılığı ile hem K.Kürdistan hem de G. Kürdistan'a yönelik yoğun operasyonlar yürüttü Yüzlerce savunmasız insan kurşuna dizildi, binlercesini işkenceden geçirdi, namusuna el uzattı. Terör, katliam ve işkence Kürdistan halkının günlük yaşamı haline geldi. Bütün bunlar halkta gittikçe artan bir kin ve öfke uyandırdı. Bu politika, Kürt halkında ulusal bilincin daha da gelişmesine ve TC devletine karşı bir isyana dönüştü. İşte bu noktada Nusaybin, Cizre ve diğer bölgelerdeki, direnişlerle halk, "direnmek yaşamaktır" sloganında kin ve öfkesini somutlaştırdı.

Kürdistan halkının, haklı özgürlük ve bağımsızlık talebi karşısında yıllardır terör, sürgün ve katliamlarla bastırılmaya çalışan sömürgeci TC devleti bilmelidir ki, ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketi her gün daha da güçlenerek gelişecektir. Bu gerçek Mart direnişleriyle ortaya çıkmıştır.

Çıkartılması Gereken Dersler

Birincisi, Kürdistan'da '80'li yıllara nazaran bir ulusal bilinç sıçraması ve politizelik vardır. Bu durum özellikle, kırlarda, yoksul köylülük ve gençlikte; şehirlerde, aydınlar, gençlik ve esnafta görülüyor. İşçi sınıfında bu bilinç cılız kalmakta. Bunu direnişler karşısında pasif tavrıyla görmek mümkün. İşçi sınıfının bu tavrı, özellikle sosyalist güçlerin hala sınıfa yönelmeşiyle ancak açıklanabilir. Ne yazık ki, bilinçlenme ve politikleşme alan olarak gelişmesi ile orantılı derinlenmesine gelişmeye sahip değildir. Özellikle sınıfsal bilinç ve örgütlenme istenilen düzeyde değildir. Bilindiği gibi, ulusal bilinç tüm ülke boyunca artmış olsa da tek başına ulusal bağımsızlık için yeterli olmayabilir. Örneğin, Filistin'de çok gelişmiş bir ulusal bilinç olmasına rağmen, henüz bağımsızlık kazanılmamıştır. Kaldı ki, Kürdistan'da FKO düzeyinde bir örgütlenmeye de sahip değiliz. Burdan çıkararak, Kürdistan'da bir levrim durumu yoktur ama, bunun oluşmasının koşulları giderek gelişiyor. Sosyalistler, günün koşullarına uygun araçlarla müdahaleci olabilirlerse bu durumu daha da hızlandırabilirler.

İkincisi, Direnişlerin örgütlülük düzeyidir. PKK'nin belli eylemlerle etkinliği, hatta yer yer direk insiyatifiyle bağladığı biliniyor. Ancak birçok yerde de diğer sosyalist ve yurtsever hareketlerin ortak insiyatifi sözkonusudur, şehir-

lere doğru gelince bu insiyatif artmaktadır. Fakat bu durum direnişlerin yarı örgütlü bir halk hareketi olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz. Çünkü, direnişleri belirleyen/örgütleyen hareketler değil, onları belirleyen/örgütleyen direnişlerdir,

Üçüncüsü, Bugün K. Kürdistan'da politik mücadele, silahlı mücadele ile desteklenmedikçe, devrimle karşı-devrim arasındaki gelişkinin düzeyine uygun devrimci bir mücadele yürütmek zor dur. Çünkü, politik mücadelenin uygulanan yöntemleri kitleleri kucaqlama noktasında ve politik mücadele açısından yetersizdirler. Politik şartlar ağırlaşmış, karşı-devrim ağır askeri saldırılar yürütmektedir. Bu durumda proletarya sosyalistleri güçlerini birleştirmeli, böylece her alanda ve çeşitli mücadele araçlarını kullanarak sürece müdahale etmelidirler ve silahlı müzdalenin dayatığı görevler görülmelidir.

PKK, birçok hatalar yapmasına rağmen, önemli kazanımlarda elde edebiliyor. Bu daha çok silahlı mücadeleyi sürekli tutabilmesinin sonucudur. Doğru bir sosyalist önderlik altında verilecek bir silahlı mücadele kazanımları daha ileriye götürecektir.

Silahlı mücadele aracını günün koşullarına uygun bir biçimde kullanmak, yığınlar içinde diğer mücadele araçlarını inkar etmek ya da ikinci plana düşürmek anlamında değildir. Günün koşullarının dayatığı temel mücadele biçimi yığınların örgütlenmesi ve politize edilmesidir. Silahlı mücadele, buna bağlı ve paralel yürütüldüğü takdirde bir anlam kazanır. Özellikle 12 Eylül sonrası politik ve ekonomik baskılardan dolayı, şehirlere göç giderek artmakta. Bu durum şehirlerdeki kitle çalışmasının önemini ortaya çıkartmaktadır. Gerek gerila hareketinin gelişip güçlenmesi açısından gerekse, politik mücadele açısından şehirlerin önemi, son direnişlerde de görüldüğü gibi bir hayli büyüktür.

Dördüncüsü ve bence hemen atılması gereken adım; Kürdistan da direniş ateşi gelişmeye devam ederken biz sosyalistlere düşen ilk iş ve atılması gereken ilk adım direnişlere öncülük yapacak, şehit düşen, sürgün ve tutuklanan insanlarımızı maddi ve manevi olarak sahip çıkacak komitelerin örgütlenmesidir. Bu komitelerde her sosyalist ve yurtsever örgütlerden kişilerin olacağı gibi, buldukları bölgelerde kitle üzerinde etkili ilerici, yurtsever insanların da katılımlına özellikle önem verilmelidir. Buna paralel, Türkiye ve yurtdışında

da benzeri destek komiteleri oluşturulması gerekir. Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketi çok nazik bir süreçten geçiyor. Bu sürece uygun mücadele araçlarını iyi seçemsek, yeniden bir gerilemeyle hareket geri tepebilir.

Son Olarak

Kısaca şunları belirtmek istiyorum: Kürdistan'da ulusal kurtuluş hareketi nicelik ve nitelik olarak önemli bir düzeye gelmiştir. Bugün K. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi görünürde PKK'nin öncülüğündedir. Bana göre, bu hareket esas olarak ilerici bir hareket olmasına karşın, önemli yanlışları ve eksikleri vardır ve proleter sosyalist bir parti örgütlenmesiyle aşılması gerekir. Bu nedenle Devrimci-sosyalistler yalnızca PKK'yi eleştirmekle kalmamalı aynı zamanda onun alternitifinde ortaya koymalıdırlar. Aksi takdirde yapılacak eleştirilerin bir değeri kalmaz.

SOSYALİSTLERİN BİRLİK SORUNU VE ZORUNLU GÖREVLERİMİZ

Giriş

Sınıflar, kendi siyasal partileri olmadan sınıf mücadelelerinde etkileyici bir rol oynayamazlar. Kapitalist toplumda insanlığın tarihi bu deneylerle doludur. Nasıl ki, kapitalist toplumun egemen sınıfı burjuvazi toplum üzerindeki egemenliğini sürdürmek için, yasama, yürütme, ordu ve partilere sahipse işçi sınıfında burjuva iktidarına karşı mücadelesini başarıya ulaştırabilmesi için bir parti örgütüne sahip olmak zorundadır.

Bu ilke her kapitalist ülkede geçerli olduğu gibi ülkemiz Kürdistan'da geçerlidir. Kürdistanlı her sosyalist parti, örgüt ve hareket bu gerçeğin bilinciyle hareket ettiği taktirde, önümüzdeki en acil çözülmesi gereken sorunun sosyalist bir örgüt sorunu olduğunu görevlerinin başına koyacaktır. Başka bir deyişle ülkemizin sosyalistlerini bir çatı altında toparlayan bir örgütlenmenin zorunluluğu kaçınılmaz olmuştur ve diğer tüm görevler bizce buna bağlı olarak ele alınmalıdır.

Ülkemizde sosyalist hareketi bir güç olarak ortaya çıktığı '70'li yıllardan bu yana parti sorununu yeterli olmasada çeşitli biçimlerde tartıştı. Bu yakıcı soruna bağlı olarak, sosyalistlerin birliğide tartışma gündemden kalkmadı. Fakat, o günün bölünmüş olan dünya sosyalist hareketin, ülkemiz sosyalistleri üzerindeki belirleyiciliği, bundan kaynaklanan dar, sığ ve şaploncu anlayışlar, bu odaklardan (SBKP, ÇKP ve AEP) bağımsız tavır koyan ve eleştirici olan örgütlerin güçsüzlüğü; (Sözkonusu odaklara eleştirici bakılmasına rağmen, bu güçler solda egemen olan sakat çalışma ve örgütlenme geleneğini de sürdürdüler.) ve en önemlisi de bilimsel sosyalist teorinin sınıfa götürülemeyişi, hareketin sınıfla bütünleşemeyişi ve toplumumuzun feodal aşiretçi kültüründen kaynaklanan anti-demokratik örgüt anlayışının aşlamayışi, örgütsel birliklerin başarısızlıkla sonuçlanmasının başlıca sebepleri oldukları.

12 Eylül'e birlikte, zaten bölünmüş

olan sosyalist hareketler birer birer yeneden parçalanarak süreç içerisinde marjinalleşmeye başladılar. Bölünmenin yanı sıra, yurt dışı olmanın yarattığı a-politikleşme de eklenince sosyalist hareketin yenilgisi kaçınılmaz oldu.

Kürdistan sosyalist hareketin bu bölünmüşlüğü, son gelişmelerin bize yüklediği görevler ve uluslararası sosyalist hareketteki gelişmeler ve değişiklikler sonucu, bir yandan sosyalistlerin bir parti çatısı altında birleşilme zorunluluğu yaratmıştır, diğer yandan da birlik önündeki birçok engeli ortadan kaldırmıştır. Örneğin SBKP, ÇKP ve AEP.

Ancak, birlik sorunlarını tartışırken, geçmişimizden bağımsız ele alamayız. Çünkü geleceği ve günümüzü kazanmak için, geçmişin muhasebesinin sağlıklı yapılması ve kadroların bilincine çıkartılması birliğin sağlıklı yürümesinin olmazsa olmazıdır. Geçmiş olumsuzluklardan, olumlu dersler çıkarabilmemiz için, buna gereksinim vardır. Özellikle geçmişin devrimci harekete yarattığı, onarılması güç tahribatları düşündüğümüzde, geçmişi muhasebesebe etmenin önemini de kavramış olacağız. (Biz bunu T.S'in birinci sayısında yapmaya çalıştık).

Birlik Sorununa Yaklaşımımız.

Örgütlenmemiz çetin bir uğraştan sonra ayakları üzerinde durabilecek konuma gelmiş bulunuyor. Ülkemizin daha güçlü siyasal örgütlenmelere ihtiyaç duyduğu günümüz koşullarında mevcut yapımızla "denizde bir damla" yız ve kimisi için hiçbir "kıymet-i har-

biye"miz yok. Geride bıraktığımız örgütsel bunalım ve fesin durumunu görmezden gelirsek, bu iddia karşısında söyleyecek pek sözümüz olmaz. Fakat, her şey geçmişle anlamlıdır. Nereden nereye sorusundan hareketle bir değerlendirme yapıldığında katettiğimiz yol küçümsenemez. Gereksinimleri yerine getirmek koşuluyla bugün "az şey" olan varlığımızla yarın "çok şey" yapabileceğimiz yadsınamaz.

Bu anlamda bizim için zor olan geride kalmıştır. Yeni bir sürece girdik ve yeni zorluklar bizi bekliyor. An'ın ve geleceğin güçlüklerini mevcut halimizle aşamayız. Büyük işler başaracaklarına dair sözler vererek siyaset sahnesine çıkan ama, küçük sorunlar karşısında bile kararlıca duramayanlar gibi kendimizi abartmanın hiçbir anlamı yok. Kendi gücümüzün bilincinde olarak hareket etmemiz sadece bir farkı ortaya koymanın değil, devrim mücadelesi karşısındaki sorumluluğumuzun gereğidir de. Bu sözlerden iddialı olmadığımız çıkarılmamalıdır. İddialıyız! Fakat, mevcut gücümüz ve örgütlülük düzeyimizle bu iddiayı kaldırabilecek durumda değiliz. İddiamızın sahibi olmak için, her şeyden önce, örgütlülüğümüzü derinleştirerek geniş yığınsal bağlara sahip olmamız gerekiyor. Bunu başardığımız ölçüde iddiamızın sahibi olabiliriz, yoksa başarısızlık bizleri kuşatmaktan hiç çekinmeyecektir. '80 öncesi sosyalist hareketin göremediği ya da kabullenemediği bir gerçekte buydu.

Örgütlenmemizi derinleştirerek yığınlar içinde güç olmak, iddiamızın sahibi

olmamız için vazgeçemeyeceğimiz ilk koşuldur. Örgütsel yeniden inşamız bunun ifadesidir. Bütün yoldaşlar bunun bilincindedir. Bilincinde olmamız gereken bir başka koşul daha vardır: o da sosyalistlerin birliği sorunudur. Örgütsel yapımızı güçlendirmemiz ve emekçi yığınlarla bütünleşmemiz ne kadar önemliyse, bu aşamada çeşitli örgütsel çatılar altında veya hiçbir örgüte dahil olmadan bağımsız çalışan sosyalistlerin birliği de bir o kadar önemlidir. Kendimizi sosyalist düşüncenin merkezine koyup dışımızdakileri sosyalist saymamak, çoktan geride bıraktığımız kısır bir anlayıştır. Hiç kuşku yok, sosyalist olarak görmediğimiz ve bir örgüt içinde yer alamıyacağımız örgütlenmeler vardır. Bağımsızlık ve sosyalizmi hedef almayan reformistler ile milliyetçiler bu kesimi oluşturmaktadırlar. Sözünü ettiğimiz birlik, bu iki uç arasındaki yelpazenin şu veya bu kanadında yer alan, tali farklılıklar dışında bizimle aynı esaslara dayanan sosyalistlerin birliğidir. Çeşitli nedenlerden dolayı bir arada olmadığıımız bu kesim ve örgütlenmeleri kendimizin dışında göremeyiz. Aramızda düşünce farklılıkları vardır ancak, bunları giderebilecek olanaklara sahibiz. Bunun için, sosyalistlerin örgütsel siyasal birliğini her aşamada gündeme getirmek ve birliği gerçekleştirmek örgütsel görevlerimizden biridir.

Yayınımızın ilk sayısında sorun üzerinde özel olarak durmamamız, yoldaşlarımızın taarafından değil de dostlarımız tarafından bir eksiklik olarak veya sorunu yeterince önemsemediğimiz şeklinde

yorumlanabilir. Bize düşen, bu yazının ifadesi olarak birlik sorununu önemsemediğimizi belirtmektir. Ortaya koyduğumuz anlayış sadece tartışmalarda malzeme olsun, "bizim de birlik görüşümüz var" diye değildir. Ülkemiz devriminin geçirmiş olduğu bu kadar badireden sonra hala böyle bir anlayış taşımamızın, iş yapmak için değil de laf üretmek için ortaya birşeyler sürmenin sorumsuzluk olacağını bilincindediriz. Ülkemizin durumu bizden skolastik tartışmalar yaparak kendi kendimizi tatmin etmeyi değil, devrimi muzaffer kılacak adımlar atmamızı ve bu uğurda gereken özveride bulunmamızı istiyor. sahiplenemeyeceğimiz ve gereklerini yerine getiremeyeceğimiz düşünceler ortaya atarak bunlar etrafında yıldırımlar yağdırmak sadece sosyalistlere değil, örgütsel çalışmalarımıza da zarar verecektir. "Söz"ün gerektirdiği "eylem"lilikte bulunmak bu alandaki ilkemizdir.

Birliğin Önemi.

Sosyalistlerin örgütsel-politik birliği neden önemlidir?

Bu konuda teori yapmanın hiç gereği olmadığı inancındayız. Sosyalistlerin dağınık olduğu ve bundan ötürü atıl kaldığı koşullarda birliğe önem atfetmek doğal bir eğilimdir. Ayrıca bugünün önümüze çıkardığı görevleri layıkıyla başarmak için başka bir alternetifin şu an yok olduğunu da belirtmek gerek. Birlik sorunu, bu yazının girişinde de belirttiğimiz gibi dün tartışıldı. Bugün tartışmalar devam ediyor. Birliğin sağlanmaması halinde gelişmeler henüz umut verici

düzeve gelmemiştir-gelecekte de tartışılacaktır.

Fakat, sosyalistlerin birliği sorununu artık, "doğal bir istektir" diyerek geçiştiremeyiz. Bu sorunu ne '70'li ne de '80'li yıllardaki gibi ele alamayız. "Dün bu istek vardı, bugün olması normaldir" diyerek "keyfi" bir tutum içinde olamayız. Bizi bu "keyfiyet"ten çıkarıp birliği sağlamaya mahkûm eden önemli iki neden vardır.

Birincisi, paha biçilmez değerinde olan zamanın çok ucuz kullanıldığı dönemde ülkemizin içinde bulunduğu durum ve sosyalistlere çıkardığı davetiyedir. Bu davetiye "isteğe bağlıdır" kaydı taşıyor. Ülkenin ortaya koyduğu bir "mecburiyet"tir ve onun geleceğini belirleme hakkını kendinde gören sosyalistlere sorumluluklarını anımsatan bir "emir"dir. Pratik faaliyetten çok teorik üretime, esas konulardaki ortaklıktan çok nüans ve tali konulardaki ayrılıklara önem veren ve bunları gidererek "mükemmel" bir birlik yaratmaya çalışan bizlere hatırlatılan; dağılık güçlerin toparlanması, merkezileştirilmesi ve tek bir hedefe doğru-sınıf örgütleyip emekçi yığınların başına geçirecek devrim hedefine doğru yönelmektir. Devlet terörü karşısında dağılık ve öndersiz olan emekçi yığınlar, kendilerini kurtuluşa götürecek bir pusula arıyor. Küçük-burjuva sınıfsal karakterlerinden kaynaklanan karmaşık çizgiyle PKK bu güveni vermiyor ve devlete karşı başlattığı olumlu başkaldırıyla topladığı sempatiyi, hergün bir yenisiyle güçlendirdiği yanlış ve olumsuzluklarıyla harcıyor. Bundan yararlanmaya çalışan

reformistler ise, daha ileri adımlar atmaya hazır olan halkın enerjisini düzeniçi kanallara akıtarak amaçlarına ulaşmaya çalışıyorlar. Böyle bir durumda önümüze koyduğumuz "ne yapıyoruz?" sorusuna "ne yapabiliriz?" sorusunu da ekleyerek hareket etmeliyiz. Sosyalistlere duyulan ihtiyacın ve sorumluluğumuzun bilincine varırsak şimdi yaptığımızdan daha fazlasını yapabileceğimiz açıktır.

Birlik sorusunu ciddiyetle ele almamızı dayatan ikinci neden ise, uluslararası gelişmelerdir. Devrim ve karşı-devrimlerin kendi siyasal coğrafyası dışına çıkarak dalga dalga yayıldıkları bir dünyada yaşıyoruz. İlerleme ve gerilemelerden ülkemiz de payına düşeni alıyor. Dünyada sosyalizm iniş eğrisindedir ve bu eğride hızla ilerleyen ülkelerin nerede duracaklarına dair hiçbir güvence yoktur. 12 Eylül askeri-faşist diktatörlüğüyle alınan yenilginin üzerine bu gerileyişin gündemleşmesinin ülkemizdeki yansımaları milliyetçilik ve reformizm eğlimlerinin güçlenmesi şeklinde cereyan ediyor. Gerek ulusal gerekse uluslararası eranda sosyalizmin gerilemesiyle birlikte güçlenmeye başlayan gerici rüzgarlar karşısında dağılık durumda olan sosyalistler kararlıca duramazlar. Bu rüzgarlar karşısında dağılık güçlerle değil, örgütlü-birleşik güçlerle kararlı bir şekilde durulabilir. Siyasal yönelişler toplumsal durumun bir yansımasıdır. Çürüyen topluma özgü ne kadar koku varsa siyasal atmosfere sinmiş durumdadır. Batı kapitalizminin rüzgarları sadece Doğu Avrupa üzerin-

de değil, dünya da olmak üzere, ülkemiz üzerinde de esiyor ve bütün reformistlerimiz bu rüzgarları alabildiğine körüklüyor. Bir yandan ülke gerçekleri, diğer yandan dünyadaki değişiklikler bize, esas konular üzerinde örgütsel birliği sağlayıp mücadele alanındaki yerimizi almaktan başka seçenek bırakmıyor.

Önümüzdeki Engeller.

Olumlu bir iş yapılmaya kalkışıldığında olumsuzluklardan hareket etmek genel bir eğilimdir. İnsan dimağı "olacak"tan değil de, "olmuş" ve "olan"dan hareketle bugüne yönvermeye çalıştığından, birlik sorununun yakıcılık arzettiği günümüzde geçmişteki olumsuzlukları veri almak için mantığı geçerlidir.

Fakat, geçmişteki olumsuzluklardan ötürü "dün olmadı bugün de olmaz" diyerek geleceği ipotek altına almakla bir yere varılamaz. Bizler için bir kenara itilmesi gereken bu anlayışın yerine birliği sağlayabileceğimiz; hiç değilse geleceğe olumlu bir miras bırakabileceğimiz anlayışın konulmasıdır.

Kürdistanlı sosyalistlerin hatırı sayılır bir geçmişi vardır. Buna karşın hatırı sayılır bir gelenek yaratılamamıştır. Bu olumsuz geleneğin içinde eriyip giden kimi olumlu yaklaşım ve adımlar etkin olamamış, birbirine bir nefes kadar yakın Kaf Dağı kadar uzak sosyalistlerin dünyasında "hoş seda" olarak kalmıştır. Kimi zaman bazı güçler, sosyalistlerin siyasal-örgütsel birliğinin üzerinde ciddiyetle durmamış ve buna yönelik politikaları olmamıştır. Buna rağmen, emekçi

yığınların bu isteğini sümürmek için birlikçilerden daha birlikçi kesilebilmişlerdir. Bazı kesimlerde birliğin ancak, bir elin parmağını geçmiyen örgüt eliti tarafından hazırlanıp, tartışmaya sokulmadan yine bu elit tarafından kabul görüldüğü kendi programları etrafında sağlanabilir mantığıyla kendilerine gelen bütün öneri ve zaman zaman oluşan birlik koşullarını değerlendirememişlerdir. Bu çarpıklık, birliğe umut bağlayan yüzlerce kadronun ve binlerce emekçi üzerinde hayal kırıklığı ve güvensizlik yaratmıştır. Benzer durumlara bugünde rastlamak mümkün. Sosyalistlerin birliğini savunan ve varolan çalışmalara katılan güçlerin (hepsi değil tabi) ne yayınlarında ne de günlük politik pratik çalışmalarında bu yönde bir çabaya rastlıyoruz. Hatta son aylarda bunun tam tersi pratik adımlar atılmakta.

Daha önce kurulan çeşitli birlikler ise, ya çok kısa ömürlü olmuş ya da hiçbir pratik ilerleme sağlayamamıştır. Büyük umutlarla kurulan birlikler çok kısa sürede ve önemli bir iş yapmadan dağılıp gittiklerinden, büyük olumsuzluklar yaratmıştır. Ortaya atılan her yeni birlik önerileri de, bu olumsuzluklar ışığında değerlendirildiğinden, birliğin gerekli ve zorunluluğuna inanan en iyimser insanlar tarafından bile "nasıl olsa bir şey çıkmaz" önyargısıyla karşılanmıştır. Bütün bunlara bir de "somuttan kopuş"luk, adına hareket ettiği, siyaset yaptığı sınıfa yönelme, tersine, ondan çok farklı yerlerde seyretmesi ve genel olarak olumsuz örgütsel anlayışlar eklendiğinde varolan örgütlerin yeniden

bölünmesi ve atomize oluş kaçınılmaz son olmuştur.

Birliğin oluşturulması önündeki tek engel bu değildir. Hatta kimileri için bu engel varolan yapıları korumak için sıkça anımsatılan bir gerekçedir. Doğası gereği gerekçeler pek dayanaksız olduklarından, kararlı bir tutumla aşılabilecekleri açıktır. Bundan daha güçlü olan engel, varolan sosyalist örgütlenme ve çevrelerin isteksizliğidir. Her örgüt kendi varlığını meşru görmektedir. Hiçbir sosyalist örgüt bir diğerini gayri-meşru gösterebilecek denli yığınsal bağlara sahip değildir. Bunun farkında olduğu için her örgüt kendisini ortaya koymakta ve birliğin kendi ekseninde oluşması gerektiğini ileri sürmektedir. Bunu açıktan söyleyenler olduğu gibi, dolaylı yollardan çeşitli biçimler altında ortaya koyanlar da vardır.

Biliyoruz ki, herşeyin açık-seçik görüldüğü bir yerde ilerleme kaydedilir; bunun olmadığı yerde bir adım bile ilerlenemez. Bu anlamda en büyük engel, kafalardaki düşüncelerin bir türlü ortaya konmamasıdır. "Birlik bizim bünyemizde sağlanmalıdır" diyenlere "evet" veya "hayır" diyerek bir sonuca varmak veya orta yolda buluşmak mümkündür ama, birliğe niyeti olmadığı halde "birlikçi" görünen fakat gerçek düşüncesini ortaya koymadığından nüansları ilke düzeyine yükselterek birlik görüşmelerini hep "tartışma" düzeyinde tutanlarla bir sonuca varmak mümkün değildir. Bunun örneğini daha önce, hem bizim kendi pratiğimizde hemde dışımızda oluşan birlik çalışmalarının pratiğinde çokça

tank olduk. Bizce en sağlıklı ve tutarlı birlikler yaşamın her alanındaki pratik faaliyetlerde ortak iş yapmakla sağlanabilir. Bununla teorik tartışmaların önemini küçümseydiğimiz anlamı çıkartılmamalıdır. Pratik faaliyete önem verişimizin iki nedeni vardır.

Birincisi, çeşitli örgüt ve çevreden gelen ve birbirlerini çok az tanıyan kadrolar arası güveni sağladığının yanı sıra, emekçi yığınlarda -başarısız örnekleri sonucu-, birliğe karşı oluşmuş olan güvensizliği ortadan kaldırmanın en etkili aracı ortak iş yapmaktır.

İkincisi ise, bugüne kadar birlik çalışmalarında gelenek haline gelmiş olan tartışma ve görüşmelerin lider kadrolar tarafından yürütülmesi ve diğer kadroların bu tartışmalara ya hiç katılmayı ya da çalışmalarla ilgili tek yönlü bilgilendirilmesidir. Pratik faaliyetlere ortak katılım, beraberinde birlik yapan güçlerin bütün organlarında sorunların tartışılmasına olanak sağlayacaktır. Bugün böyle bir faaliyet olmadığından hemen hemen birlik sorunları sosyalist kadro ve sempatanlar içinde geniş hiç tartışılmamaktadır.

Engeleri Aşmak Zorundayız.

Önümüzdeki engellere baktığımızda sorun, altından kalkılamayacakmış gibi görünüyor. Fakat, unutulmamalı ki, bizleri böyle düşünmeye iten neden yukarıda sıraladığımız olumsuzluklardır. Her şeyden önce bizim görevimiz olumsuzluklara işaret ederek görevimizi yapmışlığın huzuru içinde köşeye çekilip izleyici olmak değil, ortaya koyduğumuz

olumsuzlukları aşmak için bir yol bulmak ve eylem adamına yaraşır tarzda bu yolda kararlıca yürümeştir.

Önder yoldaşlardan sempatan yoldaşlara kadar hepimizin doğruluğunu kabul etmemiz gereken şey; baştan belli vurgulaya geldiğimiz, geçmişte sosyalistlerin birliğine ilişkin beyan edilen olumsuz görüşleri, atılan başarısız adımları ve umut verici olmayan gelenekleri bundan sonra sürdürmek zorunda olmadığımızdır. Bundan kurtulmamız gerekiyor. Bu görüşün doğruluğuna ve gerekliliğine diğer sosyalist yoldaşları ikna etmek için öncelikle kendimiz ikna olmak durumundayız. Doğruluğuna ve gerekliliğine inanmadığımız bir görüşü dışımızdakilerle tartışıp sonuca varmanın olanağı yoktur.

Sosyalistlerin birliği konusunda "ayrılık"lardan değil, "ortak"lıklardan kalkarak sonuca varmak ilkemiz olmalıdır. Belki de hep "ayrılık"lardan hareket etmeyi görev bilmiş olanlar bulunduğu için böyle davranmamız gerekiyor. Ama daha çok doğruluğuna inandığımız için yapmalıyız bunu. Bu koşullarda aramızdaki ortak yanlar bütün sosyalistlerin (ya da sosyalist part örgütlenmesini savunanların) örgütsel birliğini sağlamaya yetmeyebilir/yetmiyorsa. Fakat, izlediğimiz yolun sonunda daha başka olanaklar yakalayabiliriz. Örneğin, bütün sosyalistleri değil de, birkaç örgüt veya çevreyi kapsayan bir örgüt yaratılabilir. Diyelim ki, tespit ettiğimiz ortak noktalar örgütsel birlik için yeterli bulunmadı. Fakat, bu ortak noktalardan hareketle atacağımız ortak adımlarla ilerde örgütsel bir-

liğin yaratılmasını gerçekleştirebiliriz. Anlaşabildiğimiz noktalara uygun düşün-yorsa neden bir "sosyalist blok" oluştur-mayalım? Neden bir ortak yayın çıkaramayalım? Neden çeşitli pratik faaliyetleri birlikte örgütlemeyelim? Yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, ortak zeminler üzerinde ortak pratik faaliyetle sosyalistlerin birliği daha sağlıklı bir biçimde gerçekleşmez mi?

Ayrılıkları öne çıkararak verimli bir sonuç alamayız. Bu anlayışımızdan "ayrılıklara gözyumalı" ya da "onları tartış-mayalım" sonucu kesinlikle çıkarılmamalıdır. Örgütsel birliğin sağlıklı temeller üzerinde kurulması için mutlaka bunlar ele alınmalı ve çözüme kavuşturulmalıdır. Esasa ilişkin her şeyin konuşulup çözüme kavuşturulduğu bir zemin üzerinde oluşan örgütsel birliğin göreceği işle, birçok sorunu içinde barındırarak kurulan bir birliğin göreceği işle asla kıyaslanamaz. Sağlıklı örgütsel birlik, esas konular üzerinde anlaşmaya varılarak kurulan birliktir. Esas konuların bir kısmını dahi olsa dışarda bırakarak kurulan birlik bir süre gönülleri hoş tutar ama, daha sonra da dağılmakla yüz yüze gelir. "Ayrılık"lardan değil de "ortak"lıklardan hareket etmek bu anlamdadır. Bu, bir yöntem sorunudur. Ayrılıklarımızın ne olduğunu ve neye tekabül ettiğini (esasa mı, yoksa tallı mı?) anlamamız ve bunları anlatabilmemiz için öncelikle nelerde aynı düşüncece olduğumuzu tespit etmemiz gerekir. Bu yöntemle belli bir yere varıldıktan sonra tali konuları ele almamız

anlayışımıza ters düşmez. Ancak, bizim soruna böyle bakışımız örgütsel birliğin sağlanacağı anlamına gelmez tabii ki. Birlik yaptığımız güçlerinde bu yöntemi benimsemeleri halinde bu mümkün olacaktır.

Bu yöntem izlenir, tespit edilen ortak anlayışlara paralel pratik adımlar atılırsa sanırsınız, birliğe giden yolun köşe taşları döşenmiş olur.

Örgütsel Birliğin Çerçevesi

Sosyalistlerin örgütsel birliği için "esas" ve "tali" konular vurgusunu yapageldik. Bununla neyi anlatmak istiyoruz? Ya da bundan neyi anlıyoruz? Çünkü, hemen hemen herkes "esas" sözcüğünde anlaşıyor ama, bu "esas" sözcüğün içini kendine göre dolduruyor.

Bizim için esas olan, marksist-leninst dünya görüşü ışığında program-örgüt ve taktik birliktir. Bu üç konuda aynı anlayışı paylaştıktan sonra, sosyalistlerin, ayrı ayrı örgütsel yapılar altında mücadele etmeleri ihtiyaç değil, lüktür.

Programımız Demokratik Halk Devrimi programıdır. Kimi örgütler bunun başına "ulusal"ı eklemeler. Oysa öz itibarıyla hayata geçirilmek istenen aynı programdır. Bizce önemli olan "öz"dür.

Bunda anlaşıldıktan sonra gerisini çözmek kolaydır.

Örgütsel anlayışımız, Leninist örgüt ilkesini esas alır. Demokratik-merkezizetçilik, azınlığın çoğunluğa uyması, azınlığın haklarının korunması vb. Bundan hizipçiliğe müsamaha edileceği anlaşılmamalı. Örgütsel disiplin esastır ve hiç kimse bu disiplinden muaf değildir. Tartışma özgürlüğünün sınırı, tartışılan konunun yetkili organlar tarafından karar altına alınmasına kadardır. Alınan kararın hayata geçirilmesi, ona karşı olanların altına girecekleri kesin yükümlülüktür vb.

Taktik, kime karşı kiminle ve nasıl mücadele edeceğimizi netleştirir. Belirli bir dönemi kapsayan taktik alanda, aynı programa sahip ve aynı örgüt içinde yer alanların dost ve düşmanın kim olduğu konusunda da görüşbirliği içinde olmaları gerekmektedir.

Sosyalistlerin birliği, bu çerçevede anlaşılabilen örgütlerle ve gruplarla bitmeyeceği apaçık ortadadır ülkemizde. Çünkü birlik, ancak emekçi sınıfla birleşebildiği takdirde gerçek hedefine ulaşmış olacaktır.

[10.1.1948- _ _ _]

**ZEKİ ADSIZ (K.SALEH)
TSK GENEL SEKRETERİ
ORK AS. KONSEY BŞK.**

**KÜRDİSTAN KURTULUŞ MÜCADELESİNİN YİĞİT
SAVAŞÇILARI ARASINDA ONURLU YERİNİ ALAN
ZEKİ ADSIZ'I SAYGIYLA ANIYORUZ!...**

Gaziantep Özel Tıp Cezaevi'nden:

**Mustafa Kaçaroğlu, Cemil Gündoğan,
38 Devrimci tutuklu adına Coşkun Üsterci,
Rızgari Hareketi tutsakları adına Nesimi Yaman,
Tekoşin Hareketi tutsaklarından Bayram Alkan,
KUK Hareketi tutsaklarından İbrahim Göröz,
Dev Savaş Hareketi tutsakları adına Ferit Barut,
TDY-Hareketi tutsaklarından Hasan Çakarlı;
Memili Güngör, İrfan Ural, Rıdvan Kodak,
Adnan Demir, Mustafa Pekdoğru, Salih Taş,
Cengiz Bülbül ve Semih Ortakale.**

CANFÊDAYA NEWROZÊ, XUÇKA ZEKIYA Di Nav Şehîden KURDISTANÊ da cihê xwe girt.

Keça Kurd Zekiye ALKAN, roja Newrozê li navçê Diyarbekirê agir berda cane şîrîn û di got: **"NEWROZ, AGIRÊ GUR DIXWAZE, BERXWEDANA NISEYBÎNÊ, SILAV DIXWAZE"**

Zekiya sala 1965'da li bajarê Kelkitê (Qeza Gûmûşhane) hate dinê. Di sala 1984'da ji bo xwandina bilind hatibû Diyarbekirê. Di Fakulta Tenduristiye da dixwand. Ew yêk ji xwandevanên ku bi aktif beşdarî tekoşina gelê kurd dibû.

Zekiye heftêkê di komoyê da ma û beri serê xwe dîne wisa digot: **"MIN EV KAR BI ZANATÎ KIR. EV TEWRÊ MIN LI DIJÎ REJIM Û DEVLETÊ ye."**

Zekiye di roja 23'ê Adare 1990'da hevalên xwe di xemgînîyê da hîşt û bû canfêdaya gelê kurd û sembola xelasîya NEWROZÊ

"AÇIK MEKTUP" A AÇIK CEVAP

"Kürdistanlı Marksist" adlı derginin 2. ve 3. sayısında eski yol arkadaşlarımızdan S.C. "Tekoşincilere Açık Mektup" başlıklı bir yazı yayınladı. Bu yazıda, eskiden "Tekoşin" hareketinin çeşitli yerlerinde görev almış, bugün "Tekoşına Sosyalist" içinde yer alan birçok yoldaşa gerçek dışı suçlamalarda bulunuyor. Bunların yanı sıra, hareketimizin tasfiye edilmesine neden olan politik, örgütsel ve taktiksel gerekçeleri gizlemeye çalışıyor, bazıları da eksik anlatıyor.

S.C. '80 öncesi solda egemen devrimci olmayan yöntemleri kullanarak bizi çeşirtmekte. Şöyle ki; '80 öncesi örgütsel her ayrılıkla taraflar karşılıklı birbirlerini devrimci olmamakla, mücadele

kackımı ya da karşı-devrimcilikle itham ederdi. Bu mantık, solda onarılması güç tahribatlar ve düşmanlıklara yolaçtı. Hatta yer yer şidet kullanılarak birçok devrimci hayatını kaybetti. Bu yöntemlerin temelinde ise, dar grupculuk, örgüt içi demokrasiyi kavramada ve işletmekte sığlık, "tek doğru benim", mantığı yatmaktaydı. Dün bu mantığın yarattığı tahribatlar düşünüldüğünde bugün aynı mantıkla hareket etmenin ne kadar sorumsuzluk olduğu ortadadır. Genel olarak sol bu tür yöntemleri terketmesine karşın, aynı türden mantıklara bugünde rastlamak mümkün.

Anlayışımız ve sorumluluğumuz gereği biz, bu tür sakat yöntemleri tasvip etmedik, etmiyoruzda. Sözlü veya yazılı

olsun, eleştirilerimizi sürekli ideolojik ayrılıklara dayandırdık. Bunu hem kamuoyuna yönelik olsun hem de tabanımıza yönelik açıklamalarımızda prensip edindik. Ayrılıklara ideolojik-politik olarak bakmayanlar ve eleştirilerini buna dayandırmayanlar, dedikodu yöntemiyle kişisel suçlamalar yaparak sağa-sola köfredenler, her an daha önce köfrettiği kişi, grup ve örgütün yanında yer alabiliyor. Bunun örneklerine 30 yıllık Türkiye ve Kürdistan solunun tarihinde çokça rastlamak mümkün. Nihayet, hem bizim ayrışmamızdan önce hem de sonra benzer olaylar oldu. Ve bizzati S.C.'nin kendisi bunların birkaçında birfiil yer almıştı. Örneğin, yukarıdaki yöntemlerle o gün çeşitli biçimlerde suçladığı kişiyi, bugün "görev alıp ülkeye döndü" diye kahramanlığını öve öve bitiremiyor.

Burada bu eski yol arkadaşımızın asılsız iddialarına cevap verirken, konuya açıklık getirsin diye istemeyerekte olsa ayrılık öncesi ve sonrası bazı olumsuz gelişmelere de deyinmek zorunda kalacağız. Bu durumun anlayışla karşılanmasını dileriz. Bu duruma yol açan S.C.'in kendisidir.

Yoldaşlar, bazen insanlar yanlış yaptıklarında ve bu yanlışlarını gizlemek istediklerinde, ona buna sataşp çamur atarlar. Tüm bunları yaparken farkına varmadan yanlışlarına yeni yanlışlar katarlar. Bu tür ruh haline sahip olanlar gerçekleri gizlemek, karşısındakini ne pahasına olursa olsun alt etmek için bütün yetki ve yeteneklerini ortaya koyarlar. Bu tür ruh haline daha çok

sanatında acemi olanlarda rastlanır. Ancak yazarımız sanatında hiçde acemi değil. Öyleyse S.C.'80 öncesi devrimci harekete onarılması güç tahribatlara yolaçan yöntemleri kullanmakla, gerçekleri tersyüz etmekle neyi amaçlıyor? Gerçekten yapılan bazı yanlışları kendince düzeltmek mi, yoksa kendi yaptıklarını başkasına mal ederek sorumluluktan kaçmak mı? Hiç kuşkusuz amaç ikincisidir. Çünkü, üç yıldır, kendisindeki görüş ayrılığı sonucu ortaya çıkan ayrılıktan ve bunun yol açtığı fes kararı hakkında kadro ve sempati-zanlara karşı bir sorumluluk duyarak iki satır yazı yazmamasıyla bunu apaçık ortaya koydu. Östelik bu konuda görev kendisine verilmesine rağmen bunu yapmadı. Üç yıl sonra günah çıkarır gibi, "fes kararı hakkında yazmak yüreğimi parçalıyordu" demek ciddiyetsizliktir. Çünkü hareketin bir an önce fes edilmesini öneren S.C.'nin kendisidir.

Yazar, bütün bunlara rağmen, şuna buna çamur atarak, kendisinde görüş değişikliği ortaya çıktıktan günümüze kadar muhalif olan yoldaşlara karşı son kozlarını da oyuna sürüyor. Kozlarını kullanırken de, amacı olan "T. Sosyalist"i "teşhir ve tecrit etmek" için her aracı mubah görüyor.

Kimler teşhir ve tecrit edilir yoldaşlar? Bize göre karşı-devrimciler ve hareketin gelişmesi önünde engel olanlar. Öyleyse yazar önce bizim öyle bir güç olduğumuzu kanıtlarıyla ortaya koymalıydı. Bütün diğer suçlamalarında olduğu gibi bu konuda da benzer bir kanıt yazısında rastlamak mümkün değil. Belli

ki, S.C. bizim varlığımızdan bir hayli rahatsız. Bu rahatsızlığın verdiği acıyla ağzına geleni söylüyor.

Hem dikkatleri hareketin tasfiyesine yol açtığı tavırlarından uzaklaştırmak hem de biraz kafa karıştırmak için yazar, (geçte olsa, birazıcık yanlışlarının farkına varmış gibi) şaşkınlıkla aslı astarı olmayan iddialara sarılıyor. Yanlışlarının farkına varmış diyoruz, çünkü gerçekten bu arkadaş, biz hareketin kadro ve sempatanlarının bir araya gelip, doğruluğuna inandığımız Tekoşinin düşünceleri etrafında onsuzda mücadeleye devam edeceğimizi aklından bile geçirmek istemiyordu. Çünkü arkadaş hareketi kendisinden ibaret görüyordu. Onsuz her şeyin biteceğini hesaplıyordu. Bunu "Tekoşin'in çıkan bin sayfalık yazılarının hepsini ben yazdım" demesiyle açık olarak ortaya koymakta. Zaten bu amaçla hareketi dağıtıp, (Hareketin fes edilmesi gerektiği önerisini yapan yazarın kendisidir) bizleri örgütsüz bırakıp kafalayabildiği kadar tek tek kafalamaktı. Ne ki, evdeki hesap çarşıya uymadı. Gizli tuttuğu düşüncelerini (gizli diyoruz, çünkü S.C. Ağustos 1986'ye kadar Birlikte örgütlenme, Dört ayrı Kürdistan, Dört ayrı Kürt ulusu, Halk savaşının reddi ve zaza ulusu/ülkesi vs. Tekoşin'in ilkeleriyle çelişen görüşlerini, baştan cesaret edip açmadı.) basına açtığı ilk yazısıyla birlikte, hareketin kadro ve sempatanlarından sert tepki buldu ve kendisi, Türk sol sosyal-şovenizmi koka oportünist görüşleriyle başbaşa bırakıldı.

Görüş Ayrılığımızın Olup Olmadığından Başlıyalım.

Yazar, kendisiyle hiçbir konuda görüş ayrılığımızın olmadığını,

8. sayıya tamamen katıldığımızı belirttikten sonra, şunları söylüyor:

"Bu toplantıda (Ağustos 1986) ben, ülkedeki pratik faaliyetin en kısa zamanda başlatılması amacıyla bir görev bölümü yapılmasını, sekizinci sayıdaki yeni görüşler etrafında hareketin yeniden toparlanmasını önermiş ve ülkeye dönüş fikrinin propagandasını yapmaya başlamıştım. (Belirtelim ki, arkadaş dört yıldır bu propagandayı yaptığını iddia etmesine rağmen, kendisi hala Avrupa'da. "Görev alıp ülkeye döndü" dediği arkadaşta öyle T.S.) tekoşin saflarındaki sorunlar sekizinci sayıdaki yeni fikirler üzerinde değil, işte bu sırada belirlemeye başladı."

"Toplantıya katılan yoldaşlarımız yeni görevler üstlenmeye hazır olmadıklarını belirterek, düşünmek ve netleşmek için zaman talep ettiler."

Öncelikle belirtelim ki, sözü edilen "toplantı" bir toplantı değil, bir görüşmeydi. Eğer bir toplantı denilecekse bunun temsili yetkisi neydi? Bir MK toplantısı mı yoksa, bir genel kadroların toplantısı mıydı? MK toplantısı olduğu iddia ediliyorsa, o zaman toplantıya katılanlar MK üyeleriydiler; ki bu o takdirde yazarın "Tekoşına Sosyalist çevresinden hiç kimse hareketin lider kadrosunda yoktu" iddiasını çözüttür. Yok eğer genel bir kadro toplantısı idiyse, o zaman da Avrupa'da bulunan kadroların değil çoğunluğunu üçte birini

bile kapsamıyordu. Ayrıca ülkedeki kadroların düşünce düzeyinde bile olsa katıllımları sağlanabilmesi için hiçbir girişimde bulunulmamıştı. Dolayısıyla bu görüşmeye "toplantı" demek için bin şahit gerek. Böyle olsa bile bütün kadroları temsil yetkisi yoktu, olamazdı da.

8. sayıyla ilgili tartışmadığımızı ve görüş ayrılığımızın olmadığını, asıl ayrılığın görev almaktan kaçındığımızdan ortaya çıktığı gerçek dışıdır.

Daha Ağustos '86'daki görüşmenin ilk gününde, orada bulunan bir yoldaşımız 8. sayıyla ilgili bazı kuşkuvarlı dile getirmiş ve "Sosyalist İşçi" dergisini çıkaran örgütten etkilenildiğini söylemiştir. Bu kuşkuvarlı üzerine, S.C. "biz onlarla (Sosyalist İşçi) tartışıyoruz, doğal olarak onlar bizden, bizde onlardan etkileniyoruz" diye yanıtlamıştır. Bununla birlikte çıkan tartışmada, **Örgütlenme, Kürdistan Devriminin Karakteri, Halk Savaşı ve dört parçanın birliği** konularında kesinlikle ayrı oldukları ortaya çıkmıştır. Yoldaşımız özellikle Tekoşin'in görüşlerini hala doğru gördüğünü belirtmiştir. Görüşmede bulunan ve hareketin lider kadrosundan başka bir yoldaş ise, bu tartışmada dinleyici kalmayı tercih etmiştir. Yoldaşımız tarafından "niye birşey söylemedin" sorusuna da, "bunlar yeni görüşlerdir, üzerinde düşünmeden birşey söyleyemem." diye yanıtlamıştır.

İşte asıl sorun görev alıp almamakta değil. S.C.'in yukarıda belirttiğimiz ve bizler tarafından o güne kadar bilinmeyen, 8. sayıda da muğlak ve satırlar arası anlatılmaya çalışılan düşünceleri üzerine

ortaya çıkmıştır. Kaldı ki, sözü edilen "toplantı"ya katılan yoldaşlar aynı dönemde buldukları bölgelerde görevlediler. Ayrıca, görevden hiçbir zaman kaçmadığımızı/kaçmayacağımızı hem yazar hem de birçok yoldaş çok iyi bilir.

Görev alıp almama meselesi orada tartışılmamıştır. Ülkeye dönüş sorunu da yine tartışılmamıştır. Yazar bunu da doğru aktarmıyor. Ortada yazarın, ülkeye dönüş hazırlıklarının yapılması önerisi vardı ve bu öneri tartışılmadı, tartışılmasının da bir yararı yoktu. Çünkü, hala yazarın yeni düşünceleri konusunda aramızda hemfikirlik yoktu. Doğal olarak aralarında örgütsel, siyasal ve taktiksel görüş birliği olmayan insanların görev alıp pratik faaliyete yönelmelerinin olanakları ortadan kalkar. Çok eminiz ki, yazar bu öneriyi de görüş ayrılıklarımızın varlığını bildiğinden yaptı.

"Tekoşin" dergisinin yayınına ara vermesi gerektiği öneriside, bu ideolojik ayrılıklar sonucu yapıldı. Bir yayının durdurulmasının bizce başka bir gerekçesi olamaz yoldaşlar.

Bizim, 9. sayının çıkışını engellediğimizi ve kendisine ayak bağı olduğumuzu (ki aynı gerekçeyi ileri sürerek, hareketin fes edilmesini önermişti) söylüyor. Doğru söylemiyor. Çünkü, yazara, görüş ayrılıklarının var olduğunu, bu sebeple yazılarının "Tekoşin" imzasıyla değil, "Tekoşin yayınları" veya "Tekoşin Özel" sayı (yazarın imzasıyla) yayınlanması önerilmiştir. Ama yazar böyle şeylere alışkın olmadığından, her dediğinin kayıtsız şartsız herkes tarafından kabul edil-

mesi gerektiğine inandığından, buna tahamül göstermeyip önerimizi geri çevirdi. Bunun adınada "adım atmam önünde engel oldular" koyuyor. Bu bir engel değil her sosyalist örgütte olması gereken demokratik bir ilkedir.

Bu ara geçerken belirtelim ki, yukarıda sözünü ettiğimiz "Sosyalist İşçi" çevresi ve Türk solundan birkaç grup ile birlikte yürüttükleri tartışmalar, yaptığımız görüşmeden (Ağustos '86) iki veya üç ay sonra Türkiyeli "Sosyalistlerin Tartışma Platformu" adına Türk ve Kürt solundaki güçlere yönelik bir çağrı çıkartılar. Bunun hazırlık komitesinde S.C'de bulunmaktaydı. Demek ki, bu çağrıdan üç ay önce, "tartışıyoruz, onlar bizden bizde onlardan etkileniyoruz" diye iddia ettiği örgütsel bir birliğin hazırlıklarıydı ve karşılıklı etkileşim ürünü vermişti artık.

Bu bile bizim S.C. ile farklı yerde olduğumuzun, farklı örgütsel ve taktiksel görüşlere sahip olduğumuzun bir göstergesidir. Çünkü, "Tekoşın"ın platformu Türkiye'de değil, Kürdistan'da bağımsız bir sosyalist parti yaratma platformuydu.

Yine yazar bizimle çok ilgilendiğini, ikna etmek için elinden geldiğini yaptığını, ancak bizlerin her defasında, mücadeleden uzaklaşıp kösemize çekilmek istediğimizi, söylemekte. Hareketi ayakta tutmak için çabalarını öve öve bitiremiyor mubarek. Ortada bir çaba vardı elbet, ama bu çaba hareketi Türk solu ile birleşme platformuna çekmek olduğunu, bunun da hareketimizin siyasal, örgütsel ve taktiksel prensipleriyle tama-

men çeliştığını, hareketin varlığına son verdiğini ve içinde bulunduğumuz Kürdistan platformundan koparmak olduğunu unutuyor. Dahası bu gerçeği saklamak için unutmak istiyor.

Gerçek ise şudur: Ağustos görüşmesinden sonra, yazarın yeni düşünceleri hem Avrupa'da hem de ülkedeki kadrolara iletilmiş ve görüş bildirmeleri istenmişti. Bir daha ki, toplantıya da netlik içinde gelmeleri talep edilmişti. Bu görüşmede yer alan bütün yoldaşların iste miydi. Ne ki, yoldaşlar S.C'deki bu "yeniliklerin" sağtığı boğuk havayı nefeslemeden, daha bunlar içimizde tartışma aşamasındayken ve hareketin de bir kararı olmadan (MK'nin sözkonusu ettiğimiz "Sosyalistlerin Birlik Platform"nun toplantı ve tartışmalarına katılma yönünde bir kararı yoktu.) Türk soluyla birlik platformlarında yer almaya ve "Sosyalist İşçi" dergisinde yazıları çıkmaya başladı. Hareketin fesine (Nisan 1987) kadar da, yakın tarihe kadar da bildiğimiz kadarıyla yazar hem sözünü ettiğimiz birlik platformunun hem de "Sosyalist İşçi"nin başlıca yazarlarından biriydi. Bu, Türk solu ile birlik faaliyetleri içine girmek, "Tekoşın" hareketinin örgütsel olarak varlığını tasfiye etmek anlamındaydı. Bu gerçeği S.C'de çok iyi bilir. Tekrarlıyorum çünkü, hareketimizin siyasal platformu K.Kürdistan'dır.

Bir yandan hareketi Türk solu platformuna çekeceksin, aynı platformların örgütlenmesinde görev ve sorumluluklar alacaksın ve adım atmam önünde engel dir gerekçesiyle, hareketin fes edilmesi ni önereceksin, diğer yandan dönüp,

"yavuz hırsız ev sahibini bastırır" misali, bizi, hareketin iflazını çabuklaştırmakla, görevden kaçmakla, hareketi dağılmayla yüz yüze getirmekle suçlayacaksınız. Bu dua, amin denilecek dua değildir yoldaşlar.

Diğelim ki, S.C. bizi ikna etmek istedi, hareketi ayakta tutmak için elinden geleni yaptı. Fakat bizler bu işte pek kararlı değildik(!) Peki, yazar niye hareketi devam ettirmedi? Niye, bugün çıkardığı gibi o gün bir yayın çıkarmanın çabası içine girmediydi? Niye, bugün yaptığı gibi bir açıklama yapma gereğini duymadı? Ve niye Kürt solu ile değil de, Türk solu ile birlik çalışmalarına girdi vs.? Bunların hepsini de pekala yapabiliirdi. Ama yapmadı, amacı da bunlar değildi. Çünkü o dönemde hem "Sosyalist İşçi" hem de birkaç başka çevreyle birleşik bir parti kurma ilkelerinde anlaşmışlardı da ondan. Çünkü, yukarıda da belirttiğimiz gibi S.C. "Tekoşin"den siyasal, örgütsel ve taktiksel olarak artık farklı düşüncelere sahipti de, ondan. Ama bugün birleşik parti planları güme gitmiş ve S.C üç yıldır mektuplarına, sözlü istemlerine rağmen, fes kararı ile ilgili bir tek kelime dahi olsa cevap vermediği "Tekoşinciler" hatırladı. İlginç değil mi, üç yıldır niye birşeyler söylemediğine dahil, yazısında bir tek kelime dahi yok; yine "Sosyalist İşçi"ye katıldı, Türk soluyla örgütsel "Birlik" çalışmaları yaptı, yine bir tek kelime yok. Niye katıldı niye ayrıldı? onunla ilgili de bir kelime yok.

İşte , biz "Tekoşına Sosyalist" içindeki yoldaşlar bütün bu nedenlerden dolayı, kişinin karizmasına değil, düşünce

birliğimizin varolup olmadığından hareket ederek tavır belirledik. Bunlardan dolayı S.C. ile anlaşamadık ve onu "Birlik Platform"larıyla, "Sosyalist İşçi"yle başbaşa bıraktık. O gün doğru yaptığınıza emindik, bugün bin kez daha doğru yaptığınıza eminiz.

Yazar, yazısının bir yerinde eski karizmasını hatırlatmak için "Tekoşına Sosyalist çevresinden, hareketin lider kadrosundan tek bir kişi bile yok. Bunu her gerçek Tekoşinci iyi bilmektedir." Yine başka bir yerde, "Tekoşin'in önder kadrolarının geçmiş eleştirisi sonraki süreçte daha da derinleştirildi." Bilmem, "Tekoşin dergilerinin yaklaşık bin sayfa tutan sekiz sayısının sekizinin de benim tarafından yazıldı" türünden kendisinden övgüyle sözedilen reklamlar var.

Böyle saçma şeylere ne gerek var, biz hiçbir zaman yazıların tarafımızdan ya da başka birileri tarafından yazıldığını iddia etmedik ki. O halde bu tür açıklamalara niye gerek duyuluyor? İki nedeni olabilir. Birincisi, yukarıda belirttiğimiz gibi, ayrılığımızın örgütsel ve siyasal olduğunu gizlemek, ve bizi söylemediğimiz şeyleri, söylediğimizin imajını yaratmaktır. İkincisi ise, "bütün yazıları ben yazdım, başkalarının "Tekoşin" görüşlerine mirasıymış gibi sahip çıkmasının, onun üzerinde politika yapmasının hakkı yoktur, olamazda" demek istediğidir. Dahası bütün Tekoşincilerin ve gelecek kuşakların nasıl davranmaları gerektiğini ipotek altına alıyor. Başka arkadaşlarında yazı yazdığını, fakat bunların S.C.'in sansürüne takıldığını

hatırlatmakta yarar var.

Biz hiçbir zaman aramızda "Tekoşin" in lider kadrosunuda kimsenin olduğunu da iddia etmedik, ettiğimizi söyleyen varsa beri gelsin. Fakat bir şeyi iddia ediyoruz. Biz, "Tekoşin" hareketinin çeşitli yerlerinde görev almış kadroları. Hareketin pratikte çalışanları, görüşlerini kitlelere götüren kadro ve sempatanları. Biziz harekete taze kan sağlıyanlar. Bu insanlar, hareketin görüşlerini hayata geçirmek için canla başla çalıştılar, işkençelerde, pusularda harekete ve ideolojisine sadık olduklarını canlarıyla kanıtladılar. Bunlarsız S.C. binlerce sayfa daha yazı yazsaydı, Kürdistan'da değil örgüt olma, sesini bile duyuramazdı.

Kaldı ki, hareketin geçmişine ve ideolojisine sahip çıkmak sadece "liderlere" ait tapulu mal değildir. Yazar bunu çok iyi bilir. Ayrıca, S.C. "Tekoşin" in görüşlerine ters görüşler savundu/savunuyor. O'nun bu görüşleri doğru görmemesi nasıl ki, en doğal hakkıysa, bizim bunu doğru görmemiz ve ona sahip çıkmamızda en doğal hakkımızdır.

Hareketin lider kadrosu bizimle birlikte olmadığı gibi yazarla birlikte de değiller. Daha doğrusu hareket fes kararından çok öncesinde lidersiz bir duruma getirilmişti.

Bunların kimisi şehit düşmüş, kimisi sudan gerekçelerle hareketin dışına düşülmesine önyak olunmuştu. Tabi kimisinde haketmediği mevkilere getirilmiş ve bu mevkilerin gerektirdiği görevleri yerine getiremeyince de belli bir süre sonra hareketin dışına düşmüştür. Bunların

hareketin dışına düşmesinde yazarın olumsuz ilişkileri de etkili olmuştur.

Aynı zamanda bu dönem de pratikte denenmiş, 24 saatini devrimci mücadeleye adanmış değerli birçok yoldaş olmasına rağmen, hakketikleri görevlere getirilmemişlerdir.

Yurt dışına çıkıldıktan sonra, varolan yoldaşlardan, yukardan atama yoluyla, yeniden harekete önderlik yaratılmaya çalışılmıştır. Fakat bu önderlik verimli olamamış ve bir süre sonrada üstü örtülmeyle çalışılan prüzler su yüzüne çıkmıştır. Bunlardan biri, bir daha S.C'yle hiç bir komitede görev almamak şartıyla görevini bırakmıştır.

S.C'ye şimdi soruyoruz: Hangi önder kadrolarla hareketin geçmiş eleştirisi sonraki süreçte daha da derinleştirildi? Eğer "Sosyalist İşçi"nin önderlerini kast ediyorsan, onlar bizim önderlerimiz olmadılar. Yok kendine yeni arkadaşlar edinmişsen(!), onların siyasal varlığından yoldaşlarımız haberdar bile değiller.

Yazar devam ediyor; "Bu arkadaşların (özelikle yukarda bahsi geçen kişinin) fanatik milliyetçi kimi çevreler (Kast edilen "Kürdistan Press"i çıkaran çevredir T.S.) tarafından şahsıma karşı kullanılmaya çalıştıkları ve teşvik ettiklerinden kuşku yoktu." Çok kesin iddialar, kesin olduğu kadarda gayri ciddi. Çünkü bir tek gerekçe yok. Sadece kendisine yönelik eleştirimizin paraleliğinden sözediyor, ki böyle bir paralelik bile yok eleştirimizde. Bunlar bütünüyle S.C'in husni kuruntu"sudur. Degilse bir tek gerekçe gösterebilirsin yeter.

Yazdıklarına kendisinin de inanma-

diğna eminiz, ama yinede gelişmeleri yeterlice bilmeyen bazı yoldaşların kafasını karıştırabilirim mantığıyla bu tür saçmalıklara ve sakat yöntemlere baş vuruyor. Bizim, S.C'ye, "Sosyalist İşçi" çevresinin etkisinde kalarak, hareketi fes ettirdi" dememiz ne kadar gerçek dışı ve saçma ise, yazarın bizim için iddia ettiği şeylerde o kadar gerçek dışı ve saçmadır.

Tam tersine, ayrışmamızdan kısa bir süre önce "Kürdistan Press"de S.C'i eleştiren ve baştan sona kadar milliyetçilik kokan bir yazı yayımlandı. S.C'in "özellikle yukarda bahsi geçen kişinin fanatik milliyetçi kimi çevreler tarafından şahısma karşı kullanılmaya..." diye suçladığı yoldaş tarafından, bu eleştiriye cevap verilmmişti. Bunu S.C'de çok iyi biliyor. Fakat "Kürdistan Press" bunu yayınlamadı o ayrı mesele. Bu da "Kürdistan Press"ın gazetecilik mantığını ortaya koyuyor.

Yazarın suçlamaları devam ediyor. "Az önce bahsini ettiğim arkadaşımız ise, ülkedeki görevini bırakıp, kendi kararıyla yurtdışına çıkmıştır" diye parantez içinde belirtiyor. Zaten yazısında böyle ard arda bir parantez açıp, yoldaşlarımızın geçmişlerine dalıp kendince bulabildiği ne kadar "olumsuzluk" varsa hemen (altın bulmuş gibi) parentezin içine yerleştiriyor.

Bu olayın tarihçesini buraya aktarmanın bir gereği yok. Fakat şu kadarını söyleyelim ki, S.C. bu yoldaşlardan (ne eksik ne fazla) beş hafta sonra yurtdışına çıkmış ve orada bu yoldaşa yurtdışına niye habersiz çıktınız diye

eleştirmemiştir. Eğer eleştirdiğini iddia ediyorsa 8 yıl sonra bunu tekrar hatırlatmanın anlamı ve amacı nedir? Başta da belirttiğimiz gibi açıktır ki, amacı kafa karıştırmak, yanlışları düzeltmek yerine karşısındakini alt etmektir. Bunun için araç ne? Ne uygunsu. Ayrıca bu yoldaşlardan beş hafta sonra yurtdışına çıkan yazar kendi kararıyla değilde kimin kararıyla çıktı, kimin kararıyla kadrolarımızın kaniyla ve halkımızın alın teriyle alınan malzemeler yere gömüldü? Bu malzemeler, yer altında paslanırken daha önce ihraç edilen hareketimizin lider kadrosundan bir insan, savunmasız bölgede sömürgecilere yem bırakıldı. Bugün, bu insan yabani hayvanlara karşı bile kendini savunmakta güçlük çekiyor. Bu insana, yaptığı "suçtan" dolayı o gün takılan tavr ve hareketin verdiği "cezanın" şeklinden ötürü biz kendi payımıza sığ anlayış ve gerici değerlerimizden kaynaklandığını teslim ederiz. Örgüt içi demokraside olsun, ilişkilerimizin biçiminde olsun bu olay her kesi bir kez daha düşündürmelidir.

Geçerken birşeyi belirtmekte yarar var. S.C'in "kendi kararıyla dışarı çıktı" dediği yoldaş, çıkışından beş ay sonra yeniden görev alarak ülkeye döndü. Görevini başarıyla tamamladığı içinde yine yazardan bolca tebrik ve övgü dolu mektuplar aldı. Yazar bunları neden anlatmıyor? Çünkü, işine gelmiyorda ondan.

S.C'in bazı olumsuzluklarını ve kendi başına kararlar vermesinden birazda biz söz edelim.

Herkesi görevden kaçmakla suçluyor ama yazar, hareketin kararı olmadan

bulunduğu ülkeden başka bir ülkeye taşınmış, giderkende hareketin basın malzemesi için toplanan maddi olanaklarını ve hareketin malzemesinden elde edilen geliri yine hareketin kararı olmadan kendi kararıyla geçimi için harcamıştır. Aynı dönemde görev için başka bir bölgeye giden iki yoldaşa ise, "proleter devrimciler kendi geçimlerini kendileri sağlar" diye propaganda yapıyordu. Yine hareketin kararı olmadan Türk soluyla örgütsel birlik çalışmalarına katılmıştır. Bunlar sadece 1985-87 arası olanlardır.

"Tekoşin hareketi içinde hiç kimseye haketmediği ünvanlar verilmemiştir. Yetkiler, ağabeylerinden biraderlerine de transfer edilmemiştir. Zaten Tekoşına Sosyalist'çi unsurların hareketin doğal ve resmi önderliğine karşı bayrak açmalarının önemli bir nedeni de bu olmuştur". "Tekoşin'in resmi önderliğinden" kimin kastedildiğini belki dışardaki insan bilmez ama her Tekoşinci bunu bilir. "Doğal" önderliğe gelince; hiç kimse bir hareketin doğal önderi olamaz, onu ancak kongreler, konferanslar seçer. Tabi eğer sözkonusu örgütte Demokratik-Merkeziyetçiliğin ilkeleri işletiliyorsa.

Çok eminizki yazar yukardaki satırları yazdığı anda eli titremiştir. Çünkü, bunların gerçek olmadığını kendisi de çok iyi biliyor. Oluşumundan bu yana, Tekoşinciyim demek her an ensesinde ölümü hisetmek demektir. Bugünde Tekoşin'e sahip çıkmak aynı anlamdadır. Ve yine Tekoşin'i tanıyan herkes bilir ki, ünvanını işletebilecek öyle geniş bir örgütlülüğe sahip değildi. Dolayısıyla bu

hareket içinde yer almak ünvan sahibi olanların, her an kurşunlanabilecekleri, bütün işleri kendilerini yapmaları, maddi olanaklarının kendilerinin temin etmeleri vs. vs. Bütün bunlar S.C'nin yukarıda bize yakıştırdığı karakterlerle çelişmekte. Burada isim vermek istemiyoruz, ama yazarın hatırlayacağı bir iki örnek verebiliriz. Hareketin ilk kuruluş yıllarında, önder kadro ünvanı verilen insanların hepsi buna layıkmıydı? Bunların içinde hiç devrimci çalışmaya katılmayan unsurlar bile vardı. Hatta bu konuyu Ali yoldaş bir toplantıda ele almıştı. Ve yine 12 Eylül sonrası verilen ünvanlar herkese yaşar ünvanlar mıydı? Her iki örnekte de, verilen ünvanların hak edilmediği, O arkadaşların kendi pratikleri kanıtlamıştır. Bu saatten sonra bu tür yöntemlerle yazar birilerini kazanmaya çalışıyorsa yanılıyor. Tam tersine kaybediyor.

Biraderler meselesine gelince. Eğer biraderler her şeyden elini ayağını çekmek yerine, mücadele bayrağını kanının son damlasına kadar yere düşürmeden daha yükseklere kaldırıyorlarsa ve bunlar çelişki ve çatışmaların en yoğun olduğu alanlarda sömürgecilığe karşı mücadeleyi omuzluyorlarsa elbette ünvan sahibi olacaklardır.

Buna kendisini baştan "doğal ve resmi" gören "liderler" değil, kitleler karar verir. Kaldı ki, kimseye yukarıdan ünvan transfer edilmemiştir.

"Bu çevrenin kendi sanaryosuna alet ettiği unsurlar ya Tekoşin ile ilişkileri uzun zaman önce kopmuş olanlardır ya da Tekoşinci olup olmadıklarını dahi

bilmediklerimizdir. Bu çevre zor dönemlerde hareket'in sınırları dışına düşmüş olanlardan oluşuyor. Görevi olmayanların hakları da yoktur yoldaşlar." İşte S.C'in sömürgeci zindanlarda esir olan, idam ve muhabete mahkûm, insanlık onuru için işkenceye karşı direnen yoldaşlarımız için söyledikleri yukardaki satırlardan oluşuyor. Bu yoldaşlarımız için olumlu olumsuz söylediği ilk sözcükler olduğunu da belirtelim.

Bununla ilgili şu sorumuza cevap verilsin gerçek ortaya çıkacaktır. Osman, Kunta, Hoca, Şahin ve daha niceleri esir düşüklerinde görev başında değiller miydi? Değilse, ne zaman ve ne için hareketten ayrıldılar?

Bu arkadaşların "Tekoşinci" olmadıklarını ilk kez duyduğumuzu söyleyelim. Bu arkadaşlar her zaman hareketle bağlarını güçlü tutmaya, yeni dönem için harekete nasıl yararlı olabileceklerini mektupla ve başka kanallarla bildirmişlerdir. Fes sonrasında bu ilişkiyi devam ettirmek istemiş ve gelişmelerle ilgili S.C'de

dahil herkese görüşlerini ilemişlerdir. Ancak yazar bunların hiç birisine cevap vermemiştir. Bütün bunlara rağmen bugün yüksek sesle, yüksek olduğu kadar içi boş birlik çağrılarını yapabiliyor. Demezler mi, sen şimdiye kadar nerdedin? Hiçbir gün mektuplarınıza cevap vermedin, hareketi fes etin, "Sosyalist İşçi" ye katıldın, oradan geri ayrıldın, ama bütün bunlardan bizi haberdar etmedin. Diyelim ki, tüm bunları bir yana bıraktık, peki hangi temelde birleşeceğiz? Biz

"Tekoşin" in görüşlerini savunuyor, örgütsel ve taktiksel mücadelemizin platformu K. Kürdistan'dır. Sen'in örgütsel ve taktiksel platformun ise, Türkiye'dir.

Son Olarak

Dün hareketin dağılmasına gözünü kırpmadan önyak olanların, "benim adım atmam önünde egel"dir deyip fes kararı önerenlerin, kendisine görev verilmesine karşın bütün kadro ve tarftarlarımızı hiçe sayarak, sorumluluğunu yerine getirmeyenlerin, fes kararıyla ilgili ülkeden gelen mektupların hiçbirisine cevap vermeyen yetkili bir kişinin (bu kişinin yetenekleri ve yetkileri ne olursa olsun) bugün harekete sahip çıkıyor gibi görünmesi ciddiyezsizliktir. Bu nedenle teşhir edilmesi ve kendi başına bırakılması gereken biri varsa -ki bizce var- o da bu hareketin görüşlerini baştan beli sahip çıkan bizler değil, bunun tersi bir görüşü savunup, hareketin tasfiyesine önyak olan S.C'nin kendisidir.

Yoldaşlar, Kürdistan işçi sınıfı ve emekçi yığınlarının ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşını, pusulayı şaşırmsı, parolayı karıştırmış, elbise değiştirir gibi, görüş (örgüt) değiştiren bir mantıkla başarıya ulaşamaz. Bu gerçek kesinlikle bilinmelidir.

Saflarımızı Tekoşına Sosyalist'e sıklıklaştıralım yoldaşlar!

LI DIJÎ KETXWARÎ Û ZORDARÎYÊ EM TOREYA TEKOŞÎNA 1'Ê GULANÊ BIDIN JÎYANDIN.

Belevoka 1'ê GULANÊ

Iro, roja sedsaliya cêjna karkeran 1'ê Gulan'ê ye. Ev roja, karkerê dinê di şerê çini da, li diji ketxweri yê di tekoşîna siyasi, ekonomik û demokratik da, bi xwina xwe qezenç kiriye.

Wek tê zanin di salên 1880 da, çîna karker jibo daxweza rojê 8 seet kar, li Awustralya, Emerika û Ewropa seri hilda. Li hember ev daxweza çîna karker, dinê li burjuwaziya ketxwer tengbû û leşker û polisên wan weki segê har êriş bîrin ser karkeran. Bi sedan karker hatin kuştin û bi hezaran hatin zindankirin. Burjuwaziya Emerika bi vê têrnebû, çar serokên karkeran ji idam kir.

Di sala 1890'i da, ango sedsal berê, li Parisê di Kongra karkeran da 1'ê Gulan ji aliyê **Enternesyonela Yêkemin** da, wek rojek li diji kexweri yê; yêkitiya karkerê dinê, piştgirtin û tekoşîna wan hat qebulkirin. Ji wê demê û heya niha çîna karker bi vê bingehê li 1'ê Gulan'ê xwedî derket û li diji hukmê burjuwaziya ketxwer, afa ku sedsali berê di dest birayên xwe yên çini da bû, ji dest xwe nexist xwarê.

Çîna karker di diroka tekoşîna xwe da, jibo mafên aborî û siyasi bi hezaran şehid daye. Dervayi mafê rojê 8 seet kar, weki **Şoreşa Oktobê** (çiriya pêşin) pîr çaran bûye xwedî hukm. Jibo rizgariya xwe a tevayî, weki sistemeka bê çin bê ketxwer pêk bine di her warê jiyane da şerê xwe berdewam kiriye. Bê şik zû yan dereng serketin ê ji çîna karker û sosyalizmê'ra bê.

Bê guman, çîna karkerê Kurdistanê û Tirkîyê ji, ji pêkhatina xwe û vîrda, her çîkes zulmeke giran li ser xwe diye ji, li 1'ê Gulan'ê bi şoreşgerî xwedî derketiye û jibo vê yêkê bê hêjmar kurban daye. Bi taybeti piştî 1960'i, bi şertên demokrasiyeke kêr û kûri da çîna karker xwe li bin baskên sendiqan da tevgerî kiriye û li diji ketxweriyê bi mîrxasi berxwe daye. Weki 15-16 Çehzeran û 1'ê Gulan'a 1977

rojên berxwedanê pêk aniye. Lê çî mixabîn hêzên xwinxar ew di xwinê da gewizandin. Çîna karker jî aliyê cunta faşist va, bi darê zorê hatiye bédengkirin. Bi çalekiyên xwe yên bahara çûni, bê dengiya 9 salan şikand û dengê xwe bilind kir. Piştî vê, bi pîrozkirina 1'ê Gulan'ê çîna karker carekî din hêza xwe bi dost û dijmin da xuyakirin. Êrişên xwinxarê burjuwaziya kolonyalist li ser pîrozkirina 1'ê Gulan'ê şehid kirina karkereki, pelçiqandina **15-16 Cehzeran** û **1'ê Gulan'a Taksim**ê xweş di de xuyandîn ku çîna karker çîkes tirs xistiye dilê burjuwaziya tirk. Lê bes alikariya tirsê li mirinê nine.

Bi hatina ser hukm, cunta faşist a kolonyalist, hemu mafên ku çîna karkerên Kurdistan û Tirkîyê bi tekoşin'e ka dijar bi destê xwe xistibû, bi darê zorê jî dest wan hat girtin. Di destê karkeran da tenê çekek mabû ew jî karberdan û peyman navendi bû. Lê çî mixabîn sermayedarên yêkdest'i bi burjuwaziya kolonyalist û emperyalizmê va ew çek jî jî dest karkeran girtin. Ev rewşa, iro jî her berdewame. Jibê ku tevgera geli a netewî bi pelçiqandin, van rojên dawiyê li Kurdistan'ê bi biryarên nuh mafê karberdan û berxwedana karker û xebatkaran xistin bin destê ordu û valiyên kolonyalist. Iro li Kurdistanê karberdan û berxwedan qedexeye, lê bes surgûn, talan û qirkirina mîletê kurd bê sînre.

Kerkerno, Xebatkarno, Gelê Kurdistan ê Welatperwer !

Iro, ezab, zulm û talana ku dewleta Tirk ya kolonyalist ku bi salane li ser gelê kurd didomine her berdewame. Dewleta Tirk li welatê me şereki bi qirêj didomine. Gelê me di nav gund da, di malê xwe da, di nav zêviya da, jî aliyê leşkerên Tirk yên taybeti va, (özel tim) eşkere tén gulebaran. Li Kurdistan'ê surgûn û qirkirin roj bi roj zêde dibe.

Gelê kurd li hember ev hovitiya dujmin bê deng namine. Çiruskên berxwedanê ku li Balweran û Silopi'yê dest pê kir, di maha Adarê'da bi êrişên dujmin li ser şênîyê ku jî veşartina welatperwerekî vedigeriya, li Nisêbinê û Cizra Botan bû berxwedane'ka gellêri. Gelê kurd, bi seri nedaninê û bi qirina "**berxwedan jiyane**" sileka xweş li politika dewleta Tirk ya kolonyalist xist. Bi gulebarana 'özel tim' li ser gel, 6 welatperwerên din hatin qetilkirin û bi dehan kes hatin birindar kirin. Piştî vê bi girtina dukana, berxwedan bajar bi bajar, qeze bi qeze bele bû û hin xurt bû. Va rojê

dawiyê ji, girtina dukana berdewam dikir. Berxwedan, bûye şerê mabina daxweza rizgariya netewa gelê kurd û politika kolonyalistên tirk ku dixweza gelê kurd ji dinê rake. Ev rewş, şerdê şerê vekirî di mabina gelê kurd û kolonyalistan da di de xuyandî û ev yêka ji îşareteke ku şerdê şoreşê roj bi roj di kêwiye.

Lê çî mixabîn ku, tevgerêka bi hêz, ku karibe vê rewşê han çexa herekêka rizgariya netewî, civakî û ku bîkaribe daxweza karker û xebatkaran yê siyasî û ekonomîk bine çîh nîne. Ne cepê ku hênî û ne ji tevgerên sosyalist ku bela bela bûnî bi xebatkaran va nebûne yeke ku bîkarîbîn ev berxwedan'na çexa şoreşê gel bikin. Çî mixabîn tevgerên me di vi warida li du gel mane û dest û pi girêdayî ji berxwedana gel pîr şunda dimînin. Belabûna tevgera sosyalist ya Kürdistanê, li peşîya harekê rizgari û civakî astenge ka mezîn pêk tîne. Vêca vetênîyên her sosyalistî xuyaye: Berî her tiştî dibe em yekitiya tevgera sosyalist, çîna karker û xebatkaran dan va bihêjin hev. Vetênî li her herêmên şer em hêzen xwe bikin yek û gora rastiya welatê xwe em şerd û şûrûdên tekoşinê pêştî bînin û bi hêzbînin. Ji bo bi tevgerî mudaxala kirina bûyerên li Kürdistanê pêktên ew vetênîyan dibe bîn çîh. Bira bê zanî ku, ger em, van vetênîyan sernexî, weki ku li parçên Kürdistanê dan her tîm pêk tê, tevgera netewa Kürdistanê bakur jî, yê jî bo daxwazên mêtîngehkarên li mîntiqê bê tar û mar kirin. Bi zanetîya ev vetênîya, li hember ketxwerî û zordariyê em, 1'ê Gulan'ê li Kürdistanê û Tirkiyê bikin platforma yekitiyê.

Biji 1 Gulan!

Biji Enternesyonalizma proleterya!

Bimre Koledari, Biji Serxwebûna Kurdistan!

Tekoşina Sosyalist

ŞEHÎDE NEMIR HEVRÊ ORHAN DI TEKOŞINA ME DA DIJÎ

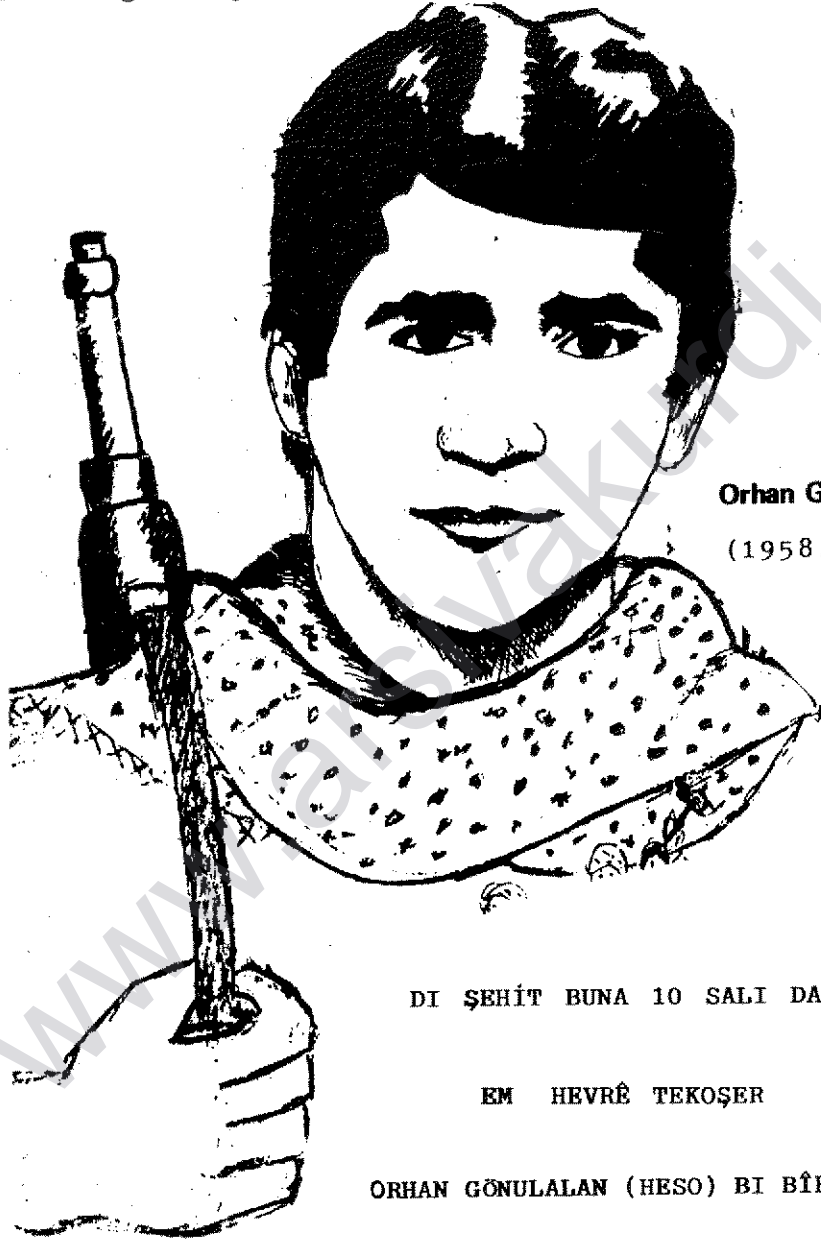
Hevrê Orhan li bajarê Stambûlê, di sala 1958'da hate dinê. Cara ewel, dema wi li dibistanê dixwand, bi mesela çini va mijul bû. Bi riya mesala çini û tîkiliya wi li gel tekoşerên kurd, ew di derheqa mesala Kurdistanê da ji bû xwedi nas. Hevrê Orhan bi xwe tirk bû. Zurûfa aila wi ya abori gelek baş bû. Lê wi, ne ji bo çina kapitalist, ji bo çina karker piyên xwe helmalan. Wi digot: "xelasiya çina karkerên tirk girdayi xelasiya gelê Kurde." Bê guman hevrê Orhan, enternesyonalisteki tirk bû.

Li Stambûlê, di şerê li dijî faşistan da ew yêk ji Pêşengên mîntiqê bû. Ji bo vê xebatê, hevrê Orhan ji aliye polis va hat naskirin û polisê tirk li wi geriya. Li ser vê yêkê hevrê Orhan, vatîniyên xwe yên enternesyonalist hanin cih û di şerê serxwebûna Kurdistanê da biryarên hin giring girtin. Wi xast şerê xwe li dij mêtîngehkarên tirk, li ser axa Kurdistanê bîdomine. Ew daxweza wi di cih da hat ditin û wi bi navê Heso tekoşina xwe, heya mirinê wek lawaki kurd, li mîntîqa Dêrsimê berdewam kir.

1'ê Gulana 1980 mêtîngehkarên tirk li Kurdistanê û Tirkîyê qedexa kiribû. Lê tevgera me ew qedexa nasnekir û li gel tevgera din meşa 1'ê Gulanê li bajarê Dêrsimê pek anin. Leşkerên dujmin êriş bîrîn ser meşê û şênîyê di meşê da, dan ber gulana. Lê pêşengên merxaz bersiva wan dan û şênîye meşê ji dujmin parastin. Yek ji wan pêşengên bi çek ku heri li pêşiye pêvçûnê bû, şehidê nemir Hevrê Heso bû. Gava ku hevrê xast çihe xwe bigherê, ji aliyê leşkerên tirk va hat şehit kirin. Dema hevrê Heso ket xwer wi usa diqiriya: "Biji serxwebûna Kurdistan! Bimre mêtîngehkari!" çekdarên tevgera me, şer du seeta berdewamkirin ku, hevrê Heso li gel xwe binin. Lê mîxabin hevrê, pîr pêştî çubû û di nav koma leşkerên tirk da mabû. Di pêvçûnê da pênc leşkerên dujmin ji birindarbûn. Hevrê Heso li bajarê Dêrsimê hat definkirin. Lê hevrê Heso di dilê gelê Dêrsimê da û di tekoşina me da diji.

Biji Enternesyonalizm!
Biji Serxwebûna Kurdistan
Bimre Mêtîngehkari!

Arslanlar yurdudur tilkiler girmez,
Gerçekler sırrıdır akıllar ermez,
Kürdistan gülüdür zalimler dermez,
Onlara bağlıdır yolu Dersimin.

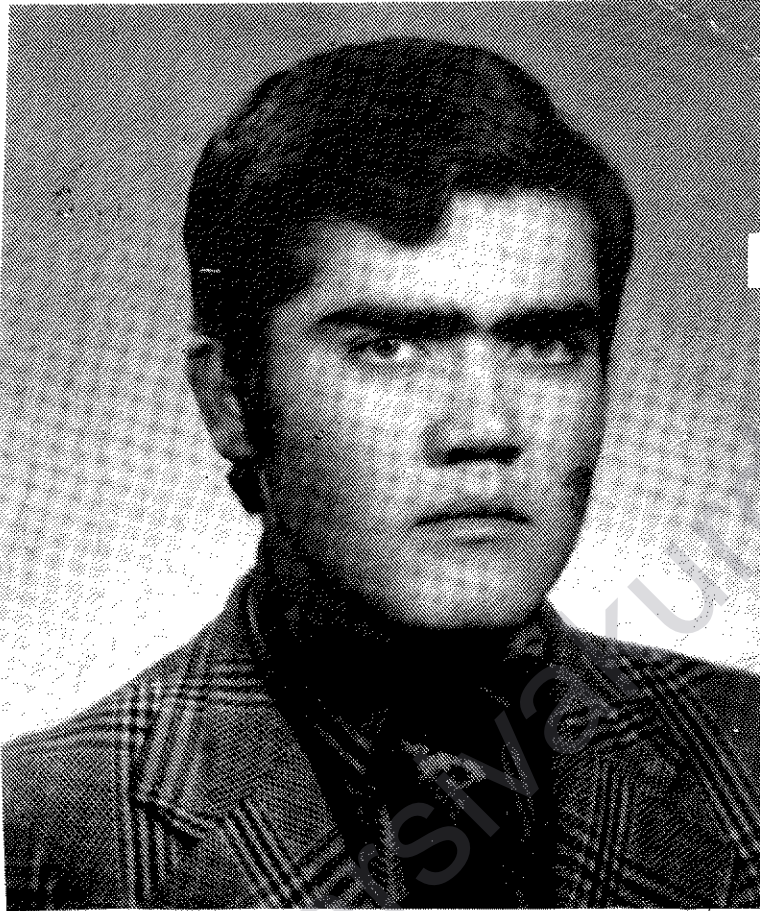
Orhan Gönülalan

(1958.....)

DI ŞEHÎT BUNA 10 SALI DA

EM HEVRÊ TEKÖŞER

ORHAN GÖNÜLALAN (HESO) BI BÎRTÎNÎN

Ali YAYLACIK (1957.....)

YAŞAMI BOYUNCA
SÖMÜRGEÇİLİĞE
VE YERLİ
GERİCİLİĞE KARŞI
EN ÖN SAFLARDA
DÖVÜŞTÜ.
MÜCADELESTİ,
MÜCADELEMİZE
ÖRNEK OLSUN!

GÜNÜN UCUNDAKİ AN

Merhaba sana
Kırılmış yıldızları devşiren
Allın çizgisindeki ulu nehir
Kawa'nın çekicindeki Newroz
Ve kurşun eriterek
kırmızı gelincikler açan
Alaca şafağın
Büyük sevdam
Merhaba sana
Merhaba.